

BIBLIOTHECA PUBLICA IV

MIEJSKA **B**IBLIOTEKA **P**UBLICZNA
W KIELCACH

2017

Opracowanie redakcyjne
Andrzej Maćkowski
Katarzyna Zaręba-Kowalczyk
Agata Zajęc

Korekta
Zespół

Opracowanie graficzne, skład i łamanie
Marek Maksymiuk

Ilustracja na okładce
Diana Seweryn

Druk i oprawa
Drukarnia PANZET

© Copyright by Miejska Biblioteka Publiczna w Kielcach, 2017

ISSN: 2544-0551

Wydawca
Miejska Biblioteka Publiczna w Kielcach
25-406 Kielce, ul. M. Konopnickiej 5, tel. 41 362 70 13; 368 54 09
fax 41 362 61 15; e-mail: biblioteka@mbp.kielce.pl

Drukarnia PANZET
25-390 Kielce, ul. Dymińska 38
tel. 41 361 26 31; www.panzet.com.pl
biuro@panzet.com.pl

Spis treści

- 5 Andrzej Maćkowski *Biblioteki – co dalej?*

HISTORIA I STATYSTYKA

- 7 Katarzyna Zaręba-Kowalczyk, Bożena Iwan, Barbara Nawierska *Sprawozdanie z działalności Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kielcach za lata 2014-2016*
21 Bożena Iwan „*Wokół Sienkiewicza*” – *Święto Kielc*

BIBLIOGRAFIA

- 29 Iwona Majewska *Miejska Biblioteka Publiczna w Kielcach w mediach w latach 2014-2016*

BADANIA I FORMY PRACY

- 37 Aneta Rakowska *MBP w Kielcach dla osób niewidomych i niedowidzących*
39 Robert Ciulek *Biblioteka osiedlowa w środowisku – Filia nr 12*
43 Agata Zając *Sienkiewicz – refleksja na temat wystawy*
46 Tomasz Kasprowicz *Gry w bibliotece publicznej*
53 Joanna Binkowska-Słoń *Sluchowiska radiowe*

TWÓRCZOŚĆ BIBLIOTEKARZY

- 55 Beata Goc *Samotność w literaturze*
58 Anna Szalkowska *Młodzi literaci z MBP w Kielcach*

Z PODRÓŻY

- 61 Dorota Adamus *Chiny*
66 Renata Kajdan *DKK z Czwórki w Budapeszcie*

Z ŻAŁOBNEJ KARTY

- 73 Katarzyna Iwańska *Krzysztof Małys (10.08.1978-08.04.2017)*

PRACOWNICY MBP W KIELCACH

- 75 *Wykaz działów i filii MBP, styczeń 2017 r.*

Biblioteki – co dalej?

Gdybyśmy kilka lat temu nie świętowali 100-lecia publicznego bibliotekarstwa w Kielcach – to w tym roku obchodzilibyśmy 15-lecie naszej miejskiej biblioteki w jej obecnym kształcie. Struktury organizacyjne w ciągu wieku się zmieniały, służba czytelnikowi pozostawała ta sama.

Obserwujemy, że nowe pokolenia Czytelników, wkraczające w dorosłość, wychowane na współczesnej bajce kreującej przekonująco wirtualny świat w opozycji do realnego – próbują czerpać wiedzę o świecie z popularnych haseł Wikipedii czy innych łatwo dostępnych internetowych stron i opinii.

Dostępność gotowych formatów na każdy temat, eliminuje samodzielne dociekanie, zastanawianie nad światem i sobą. Jedno kliknięcie rozwiązuje wahania, a odpowiedzi na trudne nieraz pytania są pod ręką natychmiast. Są proste i przyjmowane na ogół bez własnej, indywidualnej refleksji.

Trudno jednak przyjąć myśl, że wszyscy ulegają temu trendowi. Ambitni młodzi ludzie, może zarażeni domową lekturą, kontynuują poznawanie zagadek świata, kultury, człowieka na własny rachunek, w zaciszu bibliotecznych regałów.

Dla nich stoimy otworem, wzbogacamy zbiory i modernizujemy się. Nadto, mam takie przeczucie – biblioteka może stać się miejscem wyciszenia, zwolnienia w galopującym wokół otoczeniu. Może być oazą ciszy, kontemplacji z jednej strony, a drugiej miejscem spotkań z pokrewnymi duszami.

Bibliotekarze, niejako z obowiązku, uczestniczą we wszystkich formach popularyzacji książki i czytelnictwa, niekiedy bardzo głośnych, wspieranych przez znane osobistości. „Cała Polska czyta dzieciom” – na przykład. W tym rzecz, że cała Polska czyta okazjonalnie, promują się czytający, dzieci zainteresowanych książką chyba raczej od tego nie przybywa. Dlatego wyżej sobie cenię stare hasło „Poczytaj mi mamo” – zapamiętane z dzieciństwa. To te anonimowe, symboliczne mamy budują przyszłe rzesze czytelników. Ludzi mądrych, zadających pytania i nie szukających łatwych odpowiedzi.

Będziemy dla nich przez kolejne lata, na zawsze.

Andrzej Maćkowski

HISTORIA I STATYSTYKA

Katarzyna Zaręba-Kowalczyk
Bożena Iwan
Barbara Nawierska

Sprawozdanie z działalności Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kielcach za lata 2014-2016

Struktura organizacyjna. Sieć i baza lokalowa

W skład sieci Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kielcach wchodzi 12 filii oraz Działy: Gromadzenia, Opracowania i Udostępniania Zbiorów, Informatyzacji i Automatyzacji, Księgowości i Administracji.

W styczniu 2014 r. zakończony został remont Filii nr 9 z adaptacją dodatkowych pomieszczeń. Powierzchnię 405 m² zagospodarowano na wielofunkcyjną bibliotekę łączącą Filie nr 7 i Filie nr 9. W ten sposób dwie biblioteki znajdujące się blisko siebie rozpoczęły pracę jako jedna placówka posiadająca różnorodne zbiory: książki, czasopisma bieżące, książkę mówioną dla niewidomych i niedowidzących, zbiory obcojęzyczne i do nauki języków.

W 2016 r. zmodernizowano Filie nr 5 przy ul. Warszawskiej 147. W lokalu wymieniono instalację elektryczną, podwieszono sufity, wyburzono część ścian, pomalowano wszystkie pomieszczenia, założono nowe drzwi wewnętrzne i zainstalowano klimatyzację w wypożyczalni dla dorosłych. Biblioteka zyskała więcej otwartej przestrzeni i nowoczesny wygląd.

Kadra, kształcenie bibliotekarzy, warsztaty, szkolenia, seminaria, wymiana doświadczeń

W ramach stałego podnoszenia kwalifikacji bibliotekarze brali udział w szkoleniach, warsztatach, konferencjach i seminariach organizowanych przez różne instytucje, stowarzyszenia i fundacje, m.in.:

- Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa (*Edukacja kulturalna bibliotekarzy*);
- Bibliotekę Narodową w Warszawie oraz Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich (*Deskryptory Biblioteki Narodowej. Propozycja zmian w opracowaniu zbiorów bibliotecznych w dobie sieci semantycznej; Opracowanie literatury z użyciem Deskryptorów BN; Formy promocji biblioteki i aktywizacji czytelników - flashmob, lipdub, gra miejska*);
- Wojewódzką Bibliotekę Publiczną w Kielcach przy współpracy z Instytutem Książki, Fundacją Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego, Stowarzyszeniem Trenerów Organizacji Pozarządowych (*Prawo autorskie w bibliotece; Dobre spotkanie. Jak to zrobić?; Siła słowa w powodzi słów; Siła imaginacji, tęsknoty za prawdziwymi opowieściami. Przepisywanie historii prywatnych i powszechnych; Gry miejskie; Kalejdoskop pomysłów – aktywne metody pracy z dziećmi; Biblioteka dla najmłodszych czytelników*);
- Pedagogiczną Bibliotekę Wojewódzką w Kielcach (*Trudne tematy w literaturze dla dzieci; Analiza Funkcjonowania Bibliotek Publicznych*);
- Uniwersytet Jana Kochanowskiego przy współpracy Muzeum Zabawek i Zabawy oraz Świętokrzyskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli (*Homo ludens. Czy zabawa jest źródłem kultury; Rozszyfrować neurodydaktykę i sprawić, aby nauka była radosna i twórcza*);
- Centrum Rozwiązań Systemowych (*Zielone gry*);
- Fundację Szansa dla Niewidomych, Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, Stowarzyszenie Chwytaj Szanse (Międzynarodowa Konferencja REHA FOR THE BLIND; szkolenie z zakresu dostosowywania stron internetowych do wymogów WCAG 2.0; *Motywacja kluczem do sukcesu w pracy z osobami niepełnosprawnymi*);
- Europejską Stolicę Kultury Wrocław 2016 oraz Instytut Książki (*Literacki Woodstock*).
Bibliotekarze uczestniczyli także w:
 - szkoleniu dotyczącym możliwości pozyskania środków finansowych z rządowego Programu Wieloletniego Kultura +, priorytet Digitalizacja;
 - Targach Książki w Krakowie, Katowicach i w Warszawie oraz Targach Edukacyjnych w Kielcach.

W 2015 r. praktykę studencką odbyły 3 osoby z Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, w 2016 r. – 2 osoby. Staże pracy z Miejskiego Urzędu Pracy w latach 2014-2016 prowadzono dla 5 osób.

Pracownicy

Rok	Liczba zatrudnionych ogółem	Pracownicy na stanowiskach bibliotekarskich
2014	71	51
2015	71	52
2016	70	51

Komputeryzacja i automatyzacja

W każdej filii zainstalowany jest System Biblioteczny MATEUSZ, który obejmuje wszystkie funkcje biblioteczne: wypożyczanie, ewidencję zbiorów, opracowanie, statystykę i obsługę czytelnika. Może funkcjonować w systemie rozproszonym z możliwością rezerwacji książek przez stronę internetową.

Na koniec 2016 r. MBP w Kielcach dysponowała 104 stacjami komputerowymi z dostępem do Internetu (w tym w filiach – 86).

Strona internetowa biblioteki ma moduł OPAC WWW (Online Public Access Catalogs). Do dyspozycji czytelników jest internetowy katalog z możliwością sprawdzenia na bieżąco dostępności książek.

Na życzenie czytelnika może zostać uruchomiona usługa powiadamiania SMS o rezerwacjach. W 2014 r. wysłanych zostało 31 927 powiadomień SMS, w 2015 r. – 36 852, w 2016 r. – 34 885.

Na stronie WWW Miejskiej Biblioteki Publicznej zarejestrowano:

Rok	Odwiedziny	Logowania	Prolongowano
2014	417 423	46 745	20 951
2015	411 413	49 980	22 800
2016	604 356	48 804	23 100

Działalność informacyjno-bibliograficzna i wydawnicza

Na stronie internetowej MBP na bieżąco umieszczane są informacje dotyczące imprez, zakupionych nowości, przetargów itp. Udziela się także odpowiedzi na pytania czytelników zawarte w Księdze Gości.

Pracownicy działów i filii bibliotecznych odpowiadają za pomocą poczty tradycyjnej i elektronicznej na pytania i uwagi czytelników.

We wszystkich filiach udzielano informacji bibliotecznych, bibliograficznych i rzeczowych. W latach 2014-2016 udzielono ogółem 173 014 informacji.

Informacje

Rok	Udzielone informacje ogółem
2014	56 491
2015	61 498
2016	55 025

W ogólnopolskich czasopismach fachowych, pismach lokalnych oraz na stronach internetowych ukazało się kilkanaście artykułów pracowników MBP (wykaz w „Bibliografii”).

Gromadzenie i ewidencja zbiorów

Profil zbiorów w filiach ma charakter popularny (literatura piękna, biografie, pamiętniki, poradniki, wydawnictwa z dziedziny psychologii, krajoznawstwa i in.).

Zakupiona literatura piękna dla dzieci to głównie nowości wydawnicze, bestsellery rekomendowane przez media, w tym cykle wydawnicze traktujące o sprawach bliskich najmłodszym czytelnikom.

Księgozbiór i prenumerata czasopism MBP w Kielcach

Rok	Przybyło książek	W tym zakup	Zakup do lat 15	Zakup na 100 mieszk.	Ubyło w roku wol.	Prenumerata czasopism
2014	12 052	6 288	975	3,15	13 718	86 tytułów
2015	11 534	6 547	1 015	3,29	9 626	83 tytuły
2016	13 952	9 709	1 851	4,91	16 196	84 tytuły
Ogółem/ średnia	37 538	22 544	3841	3,78	39 540	84,3 tytuły

Stan faktyczny zbiorów

Rok	Stan zbiorów na koniec roku	w tym książki	w tym zbiory specjalne
2014	306 734	304 378	2 356
2015	308 642	306 218	2 424
2016	306 398	303 846	2 552

Opracowanie zbiorów

Opracowanie zbiorów odbywa się w module KASIA, który umożliwia pozyskiwanie opisów z wielu źródeł internetowych, co w dużym stopniu skraca czas opracowania pozycji.

Do każdego opisu dodawane są: spis treści, informacje o treści dokumentu, zdjęcia okładek. Do opisów bibliograficznych książek z literatury pięknej dołączane są sygnatury obrazkowe, które ułatwiają czytelnikom wybór określonego rodzaju powieści. W latach 2015-2016 dodano 21 836 sygnatur obrazkowych.

Bazy danych są systematycznie meliorowane i porządkowane. Opisy bibliograficzne są ujednolicane. Ogółem scalono 32 502 opisy katalogowe.

Prowadzono prace nad przejętymi w depozyt zbiorami Oddziału Świętokrzyskiego Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego w Kielcach (księgozbiór, czasopisma, dokumenty życia społecznego). Opracowano i skatalogowano 4 652 wol.

Katalogi komputerowe uzupełniane są na bieżąco po dokonaniu nowych zakupów. Zbiory wprowadzone są w 100 %.

W 2014 r. utworzonych zostało 1 458 zestawień serii i cykli wydawniczych, w 2015 r. – 1 696, w 2016 r. – 1 882.

Do końca 2016 r. z katalogów MBP ogółem skorzystało 565 instytucji (użytkownicy Systemu Bibliotecznego MATEUSZ). Pobrano łącznie 165 696 opisów.

Rok	Pobranych opisów
2014	22 513
2015	16 297
2016	23 643

Kontrola zbiorów

W 2014 r. przeprowadzono kontrolę zbiorów w Filiach nr 1, 3, 4, 11 oraz skontra zdawczo-odbiorcze w Filiach nr 2 i 9.

Czytelnicy i udostępnianie zbiorów

Biblioteka zapewnia obsługę w zakresie udostępniania zbiorów, w tym zbiorów specjalnych. Z placówek korzystają dzieci, młodzież, dorośli, osoby niepełnosprawne.

Czytelnicy ogółem

Rok	Liczba czytelników zarejestrowanych
2014	23 049
2015	22 931
2016	22 473

Struktura czytelników według wieku

Rok	do 5	6-12	13-15	16-19	20-24	25-44	45-60	pow.60	Ogółem
2014	115	1 660	1 181	1 858	2 439	7 570	4 403	3 828	23 054
2015	101	1 870	1 098	1 572	2 129	7 646	4 407	4 113	22 936
2016	99	1 753	995	1 453	1 658	7 419	4 560	4 536	22 473

Struktura czytelników według zajęcia

Rok	Osoby uczące się	Osoby pracujące	Pozostali	Ogółem
2014	7 874	9 655	5 525	23 054
2015	7 364	9 940	5 632	22 936
2016	6 486	10 231	5 756	22 473

Odwiedziny

Rok	Wypożyczalnia	Czytelnia ogólna	Czytelnia internetowa	Imprezy biblioteczne	Ogółem
2014	235 833	83 754	3 908	11 989	335 484
2015	235 415	85 807	3 220	12 447	336 889
2016	225 500	82 857	5 295	12 846	326 498

Wypożyczenia do domu

Rok	Książki	Czasopisma	Zbiory specjalne	Ogółem
2014	549 108	43 902	1 337	594 347
2015	549 285	43 934	2 982	596 201
2016	531 604	42 582	3 700	577 886

Udostępnienia na miejscu

Rok	Książki	Czasopisma	Zbiory specjalne	Ogółem
2014	9 136	108 497	0	117 633
2015	8 860	110 211	0	119 071
2016	8 749	106 784	13	115 546

Kontynuowano starania o odzyskanie pozycji przetrzymywanych przez czytelników. W 2014 r. wysłanych zostało 2 199 upomnień (w tym 460 przez kancelarię prawniczą), w 2015 r. – 1 989 (w tym 183 przez kancelarię prawniczą), w 2016 r. – 3 917 (w tym 115 przez kancelarię prawniczą).

Działalność kulturalno-oświatowa

Promując czytelnictwo i biblioteki w środowisku Miejska Biblioteka Publiczna w Kielcach współpracowała ze szkołami, przedszkolami, ośrodkami szkolno-wychowawczymi, organizacjami społeczno-kulturalnymi, stowarzyszeniami, fundacjami oraz innymi instytucjami.

Organizowano lekcje biblioteczne, spotkania autorskie, spotkania z poezją, inscenizacje, prelekcje, prezentacje multimedialne, wystawy, konkursy.

2014		
liczba imprez		liczba uczestników
605		11 989
w tym dzieci	493	11 273
w tym dorośli	112	716
2015		
liczba imprez		liczba uczestników
673		12 447
w tym dzieci	509	11 224
w tym dorośli	164	1 223
2016		
liczba imprez		liczba uczestników
728		12 846
w tym dzieci	621	11 918
w tym dorośli	107	928

W latach 2014-2016 zorganizowano 2 006 imprez skierowanych do wszystkich grup wiekowych. Były to między innymi:

Konkursy

Literacko-plastyczne

Konkursy objęły swym zasięgiem wszystkie filie Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kielcach i większość szkół podstawowych z terenu miasta. Napłynęły także prace z przedszkoli, klubów, świetlic „Plus” i innych ośrodków pracujących z dziećmi (także niepełnosprawnymi).

W 2014 r. odbył się XII konkurs *Opowieści świętokrzyskie*. Spośród 762 uczestników nagrodzono 29 osób i wyróżniono 68.

W 2015 r. na XIII konkurs *Podróże małe i duże* napłynęło 411 prac. Nagrodzonych zostało 19 dzieci, wyróżnionych 41.

Wernisaże nagrodzonych prac oraz wręczenie nagród i wyróżnień odbyły się w galerii Filii nr 11. Część artystyczną przygotowały dzieci ze Szkoły Podstawowej nr 15 i Przedszkola Samorządowego nr 40.

Tajemnice strychu – konkurs zorganizowany w 2014 r. wspólnie z Muzeum Zabawek i Zabawy oraz Kawką Zabawką. Wpłynęło 120 prac, przyznano 40 nagród i 45 wyróżnień. Gościem specjalnym była Renata Głasek-Kęska, autorka książki dla dzieci *Skrzaty domowe*.

Zabierz książkę na wakacje – konkursy miejskie organizowane przy współpracy Wydawnictwa Jedność. Zadaniem uczestników było przeczytanie w czasie wakacji jak największej ilości książek, samodzielne wykonanie ilustracji do wybranego utworu, dopisanie dalszego ciągu do przeczytanej lektury lub napisanie opowiadania powiązanego z treścią książki.

W 2014 r. napłynęły 62 prace, przyznano 14 nagród oraz 32 wyróżnienia.

W 2015 r. napłynęły 54 prace, przyznano 24 nagrody oraz 21 wyróżnień.

W 2016 r. napłynęły 72 prace, przyznano 19 nagród oraz 12 wyróżnień.

W filiach bibliotecznych zorganizowano między innymi konkursy: *Przyjaciel książki*, *Ulica Sienkiewicza przed wiekami: szkice węglem*, *Afrykańska przygoda – W pustyni i w puszczy*.

Filia nr 2 została laureatem ogólnopolskiego konkursu *Dzień Książki Star Wars*, wzięła także udział w konkursie ogłoszonym przez Wydawnictwo Egmont i Lustró Biblioteki.

Fotograficzne

Oblicza mojego miasta - konkursy fotograficzne organizowane przy współdziałaniu Związku Polskich Artystów Fotografików Okręgu Świętokrzyskiego w Kielcach oraz Oddziału Świętokrzyskiego PTTK.

2014 r. – III edycja konkursu *Tak było – Tak jest*. Napłynęło 81 prac, nagrody otrzymało 7 osób, wyróżnienia 11. Współczesne fotografie zestawione zostały z fotografiami starych Kielc autorstwa Janusza Buczkowskiego, Andrzeja Borysa i Łukasza Zarzyckiego.

2015 r. – IV edycja konkursu *Literackie ścieżki*. Napłynęło 65 prac, przyznano 7 nagród i 5 wyróżnień.

„Cała Polska czyta dzieciom”

Odbyły się imprezy w bibliotekach, szkołach, przedszkolach, klubach, świetlicach, ośrodkach szkolno-wychowawczych. W 2014 r. przeprowadzono 64 spotkania dla 1 430 dzieci, w 2015 r. odbyło się 41 spotkań dla 932 dzieci. W 2016 r. zorganizowano 83 spotkania dla 549 dzieci.

Miejska Biblioteka Publiczna, wspólnie z Muzeum Zabawek i Zabawy, Kawką Zabawką i Akademią Kreatywności kontynuowała akcję wspólnego czytania w kawiarni działającej na terenie Muzeum. W każdą drugą sobotę miesiąca czytane były książki, prowadzono gry i zabawy oraz konkursy poświęcone czytany lekturom. Zajęcia prowadzone były pod patronatem Fundacji ABC. W 2014 r. zorganizowano 10 spotkań dla 434 dzieci, w 2015 r. 9 spotkań dla 153 dzieci, w 2016 r. zorganizowano 9 spotkań dla 140 dzieci.

Zajęcia prowadzili bibliotekarze Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kielcach, pracownicy Muzeum Zabawek i Zabawy, animatorzy Centrum Rozrywki KRAM. Zapraszano także gości specjalnych: autorów, ilustratorów i wydawców książek dla dzieci, redaktorów kieleckich mediów, policjantów.

Akcja Zima w Mieście / Akcja Lato w Mieście

W okresie ferii zimowych i w czasie wakacji odbyły się w filiach bibliotecznych konkursy rysunkowe i literackie, gry i zabawy propagujące książki, opowiadanie bajek, głośne czytanie w ramach akcji „Cała Polska czyta dzieciom”. We wszystkich filiach, w określonych dniach i godzinach udostępniano bezpłatnie Internet. Organizowano także wystawy prac najmłodszych czytelników, wystawy okolicznościowe, wystawki książek.

W ramach akcji zorganizowano ogółem: w 2014 r. – 84 imprezy, w których wzięło udział 918 dzieci, w 2015 r. 84 imprezy dla 1 506 dzieci, w 2016 r. – 83 imprezy dla 549 dzieci.

Noc Bibliotek

Miejska Biblioteka Publiczna w Kielcach przystąpiła w 2015 r. do ogólnopolskiej akcji Noc Bibliotek. W 2015 r. w 11 placówkach zorganizowano imprezy, w których udział wzięło ponad 350 osób, w 2016 r. – 91 osób.

Dla bibliotek była to okazja do atrakcyjnego, niekonwencjonalnego zaprezentowania swoich zbiorów i oferty edukacyjno-kulturalnej oraz poszerzenia grona czytelników.

W filiach odbyły się m.in.: otwarcie wystawy poświęconej Janowi Pawłowi II *Szukałem Was, teraz Wy mnie znaleźliście*; przegląd kieleckich kronik filmowych z lat 1960-1970; *Wieczór z szachami*; *Detektyw w bibliotece*; *Gwarowo wieczorowo*; *Jak się cudnie żyło! – garstka wspomnień o PRL-u*; *Wieczór baśni arabskich*; *Wspomnień czar*; *Uwaga! Na Uroczysku czarują!*; *Nocne zabawy z detektywem Pozytywką*; *Biblioteczna Noc Hobbysty*; *Moje pasje*; *Wolno czytać, wolno się bawić*; *Wieczór gier*; *Nocne granie z GryFikiem*; *Lata 20, lata 30*; *Podróże marzeń – na dachu Afryki*; *Gra planszowa to zabawa odlotowa*.

Noc Bibliotek w Filii nr 5, 2015 r.

Święto Kielc (obszerne informacje w artykule „*Wokół Sienkiewicza*” – *Święto Kielc*)

Lekcje biblioteczne

Filie organizowały lekcje biblioteczne dostosowane do wieku uczestników, począwszy od przedszkolaków, poprzez uczniów szkół podstawowych, młodzież gimnazjalną i licealną. Wśród nich były zajęcia poświęcone umiejętności korzystania z biblioteki, źródeł informacji, wyszukiwania potrzebnych wiadomości. Omawiano zasady funkcjonowania Systemu Bibliotecznego MATEUSZ. W roku 2014 przeprowadzonych zostało 57 lekcji dla 1 500 uczestników. W 2015 r. – 62 lekcje dla 1 313 dzieci. W 2016 r. – 151 lekcji dla 3 116 dzieci.

Tydzień Kultury Języka

Główne założenia kampanii to podniesienie świadomości językowej, ugruntowanie poczucia, że polszczyzna jest tworzona przez każdego użytkownika. Wszystkie filie przeprowadziły spotkania z dziećmi i młodzieżą. W 2014 r. odbyły się 22 spotkania dla 500 osób, w 2015 r. – 34 spotkania dla 817 osób, w 2016 r. – 34 spotkania dla 715 uczestników.

Ogólnopolski Tydzień Czytania Dzieciom

Ogólnopolski Tydzień Czytania Dzieciom po raz pierwszy ogłoszony został w 2002 r. przez fundację *ABCXXI*. W filiach MBP odbywało się wiele spotkań i imprez przygotowywanych z tej okazji. Ciekawym akcentem w roku 2015 był film *Sekret cioci Eleonory*, udostępniony bibliotece przez redakcję portalu *biblioteki.org*.

Jubileusz 50-lecia Filii nr 3 (2015 r.)

Uroczystość uświetnił koncert uczennic – wokalistek oraz Macieja Jaronia, absolwenta Zespołu Państwowych Szkół Muzycznych im. Ludomira Różyckiego w Kielcach. Artystom akompaniował Artur Jaroń – dyrektor ZPSM.

Zielone gry

Celem tzw. gry o przyrodę jest podniesienie poziomu wiedzy młodych ludzi z zakresu ekologii. Edukacja odbywa się przy pomocy gier planszowych. Spotkania odbyły się w ramach projektu *Zielone Gry. Biblioteki i organizacje pozarządowe włączają młodych do gry o przyrodę*, prowadzone przez Filię nr 2 i Filię nr 5.

Bookcrossing

Filie włączyły się do tej akcji pozostawiając książki (dary od czytelników i różnych instytucji) w określonych miejscach, w których można było je wymienić, zachować dla siebie lub przekazać dalej.

Spotkania w bibliotekach

W filiach organizowane były różnorodne cykle spotkań, w trakcie których dzieci oglądały przedstawienia, słuchały opowiadań, bajek, wierszy, brały udział w zabawach manualnych, m.in.: *Bibliotekuś* – spotkania w bibliotecznych klubach dla dzieci, *Trzy światy* – spotkania z dziećmi i dorosłymi, *Świat zabawy* – dla dzieci najmłodszych (gry i zabawy, wycinanki, kolorowanki, głośne czytanie), *Świat gier* - dla dzieci starszych (gry

planszowe, zagadki itp.), *Świat wirtualny* - pomoc dzieciom i dorosłym przy korzystaniu z komputera), *Angielski paszport* – studentki filologii angielskiej zaprosiły dzieci w ciekawą podróż wirtualną po Wielkiej Brytanii, baśń *Zamek władcy Mrówek* – teatrzyk kamishibai i zajęcia poświęcone kulturze Japonii, *Baltazar Bombka* – przedstawienie w wykonaniu Teatru Duet z Krakowa, *Czerwony kapturek na wesolo*, *Kopciuszek* - przedstawienia w wykonaniu bibliotekarzy.

W 2016 r. Filia nr 9 i Filia nr 5 gościły bibliotekarzy z Mołdawii, z Biblioteki Polskiej im. Adama Mickiewicza w Kiszyniowie.

Pogadanki, prelekcje

- *Test o demokracji* – spotkanie z Ewą Ziółkowską-Darmas i Ryszardem Zięzio;
- *Ląka, pole, las* – pogadanka Andrzeja Wąsikowskiego, prezesa Klubu Instruktorów Ochrony Przyrody PTTK;
- *Z plecakiem w świat* – spotkanie z Lechem Segietą, przewodnikiem PTTK, byłym prezesem Klubu Górskiego przy Oddziale Świętokrzyskim PTTK;
- *Ja tu jeszcze wrócę* – spotkanie z Januszem Marjańskim – nauczycielem, literatem, redaktorem naczelnym kwartalnika myśliwskiego *Łowiec Świętokrzyski*;
- *Spotkanie z dietetykiem* – prelekcja na temat zdrowego sposobu odżywiania, przeprowadzona przez dietetyka z firmy Naturhouse;
- *Dopalacze kradną życie* – spotkanie z przedstawicielami policji, nadkomisarzem Moniką Wierzbicką i komisarzem Jarosławem Jedynakiem z Wydziału Prewencji Wojewódzkiej Komendy Policji.

Spotkania autorskie

W filiach MBP w Kielcach odbyły się spotkania z poetami, pisarzami, fotografikami oraz ilustratorami: Januszem Buczkowskim, Kazimierą Szczykutowicz, Ewą Ziółkowską-Darmas, Agnieszką Kucharską, Zbigniewem Masternakiem, Januszem Marjańskim, Romualdem Bielendą, Jerzym Danielem, Martyną Fleming, Anną Partyką-Judge, Hanną Pasterny.

Galerie biblioteczne

W filiach bibliotecznych działa 11 galerii, w których prezentowane były wystawy prac plastycznych kieleckich artystów plastyków, plastyków amatorów oraz dzieci i młodzieży artystycznie uzdolnionej. Organizowano także wystawy prac pokonkursowych. Ogółem

Rok	Zorganizowane wystawy	Liczba prezentowanych autorów
2014	294	1 916
2015	243	1 748
2016	265	1 646

w latach 2014-2016 w filiach bibliotecznych zorganizowano 802 wystawy, prezentowano prace 5 310 osób.

Wystawiano prace między innymi: Janusza Buczkowskiego, Krystyny Tkacz, Alicji Michalewicz-Kufel, Elżbiety Kmity, Anny Tomaszewskiej, Małgorzaty i Bartłomieja Sęków, Luby Radomskiej, Andrzeja Borysa, Łukasza Zarzyckiego, Doroty Balisz, Włodzimierza Gajdy, Barbary Furmańczyk, Joanny Wojnowicz, Marii Salus, Anny Gadirowej, Tamary Denisowej, Anieli Posobkiewicz, Anny Kumor, Grzegorza Kumańskiego, Elżbiety Maj, Ewy Jagłowskiej, Anny Kopczyńskiej, Mirosławy Susło-Wilczyńskiej, Sławomira Koseckiego, Krystyny Michniewicz, Józefa Ziomka, Dominiki Łyżwy, Jacka Łackiego, Pawła Śliwki, Bożeny Stąpór, Eryka Adamczyka, Władysława Gajdy.

Ponadto zorganizowano wystawy zbiorowe:

- uczniów Zespołu Państwowych Szkół Plastycznych w Kielcach, III LO im. C. K. Norwida, członków Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych, prac laureatów konkursów organizowanych przez Miejską Bibliotekę Publiczną w Kielcach;
- udostępniane przez Muzeum Historii Kielc, Muzeum Zabawek i Zabawy, Teatru Lalki i Aktora „Kubuś”, Ośrodek Debaty Międzynarodowej, Stowarzyszenie Europomost;
- wystawę prac członków Klubu „Miniatura”;
- wystawę malarstwa artystów z Białorusi.

Z okazji 150. rocznicy urodzin Stefana Żeromskiego (2014 r.) w Filii nr 5 przygotowano ekspozycję, na którą złożyły się materiały ze zbiorów MBP w Kielcach, Muzeum Narodowego w Kielcach i zasobów Cyfrowej Biblioteki Narodowej Polona.

Obsługa specjalnych grup użytkowników bibliotek (niepełnosprawnych, seniorów)

Zadania współczesnej biblioteki koncentrują się głównie na zaspokajaniu potrzeb czytelniczych wszystkich grup społecznych. Książka jest jednym ze środków, który pomaga zapomnieć o kłopotach dnia codziennego, stanowi relaks, może pomóc w rozwiązaniu niejednego trudnego problemu, przywrócić równowagę wewnętrzną, poprawić samopoczucie. Biblioteka, wychodząc naprzeciw osobom niepełnosprawnym i seniorom, stara się zaspokoić ich podstawowe potrzeby czytelnicze poprzez następujące formy pracy:

Książka do domu – Książka na telefon

Dostarczanie książek do domu czytelnikom chorym i niepełnosprawnym.

Internet dla każdego

Filie w ustalone dni oferują seniorom naukę obsługi komputera, tworzenia plików, korzystania z poczty elektronicznej oraz wyszukiwania potrzebnych informacji w Internecie.

Spotkania literackie, muzyczne i plastyczne

Spotkania literackie odbywają się raz w miesiącu. Kluby czytelnicze działają przy Filii nr 5 i Filii nr 11. Organizowane są także koncerty przygotowane przez młodzież. W Filii nr 12 prowadzone były warsztaty plastyczne *Sposób na nudę – decoupage*.

Dyskusyjne Kluby Książki

Kluby działają w trzech filiach bibliotecznych (nr 4, nr 8, nr 9). Spotkania odbywają się najczęściej raz w miesiącu. W 2014 r. zorganizowano 27 spotkań (uczestników – 238), w 2015 r. – 24 spotkania (uczestników – 226), w 2016 r. – 28 spotkań (uczestników – 264).

Spotkania ze słuchaczami Uniwersytetu Trzeciego Wieku

Spotkania odbywają się w Filii nr 11 raz w tygodniu. W ramach spotkań organizowane są zajęcia z literatury prowadzone przez polonistkę Jadwigę Jermak oraz zajęcia *Aktywny mózg* prowadzone przez Małgorzatę Poznańską-Gola.

Dla słuchaczy Uniwersytetu uczniowie III LO im. C. K. Norwida wykonali spektakl słowno-muzyczny *Być człowiekiem: opowieści o życiu, marzeniach i miłości*.

Zajęcia biblioterapeutyczne dla dorosłych, czytanie książek i in.

Zajęcia dla seniorów w Domach Opieki, Klubach Seniora, Środowiskowym Domu Pomocy – czytanie książek, dyskusje, słuchanie książki mówionej itp.

Zajęcia terapeutyczne dla pensjonariuszy Ośrodka Chorych na Alzheimerera organizowane są cyklicznie raz w miesiącu przez Filie nr 2.

Warsztaty dla osób niedowidzących, udostępnianie książki mówionej

Filia nr 9 przystosowana została do obsługi osób niewidomych i niedowidzących. Wyposażona została w sprzęt i oprogramowanie specjalistyczne. Dodatkowo zainstalowano w lokalu biblioteki urządzenia, które ułatwiają niewidomym i słabowidzącym nawigację. Sprzęt zakupiono w ramach „Wniosku o dofinansowanie zadania realizowanego ze środków pozostających w dyspozycji ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego 2014”.

Warsztaty organizowane były w Filii nr 9 przy współpracy z firmą Altix (prezentacja i szkolenie w zakresie korzystania ze sprzętu dla osób dysfunkcją wzroku).

Miejska Biblioteka Publiczna w Kielcach stale współpracuje z Fundacją Szansa dla Niewidomych i Stowarzyszeniem LARIX oraz z ośrodkami wychowawczymi i ośrodkami pracującymi z osobami niepełnosprawnymi i seniorami.

Obecnie Filia nr 9 dysponuje 1 841 tytułami książki mówionej. Stowarzyszenie LARIX przekazało Miejskiej Bibliotece Publicznej w Kielcach 1 241 tytułów, które można wgrzywać na Czytaki Plus i udostępnić czytelnikom niewidomym i niedowidzącym.

W poszczególnych placówkach likwidowane są bariery architektoniczne. Dziesięć lokali przystosowanych jest dla osób niepełnosprawnych. Osiem filii (nr 1, 3, 4, 9, 10, 11, 12, 13) posiada podjazdy dla osób poruszających się na wózkach, dwie (nr 2, nr 8) mają schodołazy.

Pozyskiwanie dodatkowych środków

MBP w Kielcach starała się o pozyskanie dodatkowych środków na działalność merytoryczną. W ostatnich latach złożyła następujące wnioski:

2014

- wniosek na Programy Operacyjne Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego: Rozwój księgozbiorów bibliotek, dofinansowanie zakupu nowości – otrzymano dotację;
- wniosek do Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu *Rozwój infrastruktury kultury* o przyznanie dotacji na zakup sprzętu dla osób niedowidzących i niewidomych *Biblioteka wsparciem dla osób z dysfunkcją wzroku* – otrzymano dotację;

2015

- wniosek na Programy Operacyjne Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego: Rozwój księgozbiorów bibliotek, dofinansowanie zakupu nowości – otrzymano dotację;
- grupa osób z dysfunkcją wzroku złożyła wniosek w ramach Budżetu Obywatelskiego – *Biblioteka dostępna dla niewidomych szansą na rozwój*. W 2015 r. zakupiono sprzęt i oprogramowanie komputerowe, które wzbogaciły już istniejącą ofertę dla ludzi niewidomych i niedowidzących;

2016

- wniosek na Programy Operacyjne Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego: Rozwój księgozbiorów bibliotek, dofinansowanie zakupu nowości – dzięki otrzymanej dotacji zakupiono 2042 książki;
- wniosek do Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu *Rozwój infrastruktury kultury* o przyznanie dotacji na zakup sprzętu dla osób niedowidzących i niewidomych *Nowe perspektywy - Biblioteka dla osób z dysfunkcją wzroku* – otrzymano dotację.

W latach 2014-2016, od Wydawnictw Jedność i Literatura oraz od czytelników Miejska Biblioteka Publiczna otrzymała dary książkowe, a współpracujące z Biblioteką instytucje przekazały materiały do pracy z dziećmi i nagrody rzeczowe dla uczestników konkursów oraz imprez bibliotecznych.

Wokół Sienkiewicza – Święto Kielc

Wśród licznych imprez, organizowanych w Kielcach w ciągu całego roku, na szczególną uwagę zasługują te, których celem jest integracja mieszkańców oraz promocja miasta. Należy do nich z pewnością Święto Kielc. Impreza organizowana jest od 1995 r. (do 2004 r. we wrześniu, a od 2005 r. w czerwcu). W ciągu trzech dni miasto rozbrzmiewa różnymi gatunkami muzyki, odbywają się pokazy, parady oraz występy artystyczne. Tłumy ludzi przyciąga również Jarmark Świętokrzyski organizowany przy ulicy Sienkiewicza.

W ciągu 21 lat Święto Kielc odbywało się pod różnymi hasłami. Temat przewodni w roku 2016 – *Wokół Sienkiewicza* – wybrano w związku z ustanowieniem przez Senat Rzeczypospolitej Polskiej Roku Henryka Sienkiewicza. Koordynatorem wydarzeń, które odbywały się w dniach 24-26 czerwca była Miejska Biblioteka Publiczna w Kielcach.

Zadaniem Biblioteki było opracowanie harmonogramu wydarzeń kulturalnych według propozycji przygotowanych przez instytucje, stowarzyszenia i fundacje, a ponadto – zorganizowanie koncertów, konkursów, wystaw, 24-godzinnego czytania utworów Henryka Sienkiewicza oraz wycieczki do Oblęgorka.

Tradycyjnie, Święto Kielc otworzyła Gala w Kieleckim Centrum Kultury, podczas której przyznano nagrody za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury. Uroczystość uświetnił Koncert Muzyki Filmowej pod dyrekcją Krzesimira Dębskiego z udziałem uczniów Zespołu Państwowych Szkół Muzycznych im. Ludomira Różyckiego w Kielcach oraz Szkoły Muzycznej w Koszycach.

W piątkową Białą Noc wszystkie instytucje kultury otwały swe podwoje dla zainteresowanych spotkaniem ze sztuką. Przygotowały liczne wernisaże, spektakle, koncerty, kabaretony, pikniki artystyczne, dając jednocześnie możliwość nieodpłatnego zwiedzenia miejsc, które na co dzień nie są dostępne dla publiczności.

Kielecki Teatr Tańca udostępnił odwiedzającym pracownię krawiecką wraz z możliwością przymierzania kostiumów. Przygotował także wystawę fotograficzną eksponującą zdjęcia ze spektakli muzycznych.

Wzgórze Zamkowe zaprosiło na prezentację drukarek: Gaia MAXX (drukującej obiekty o wysokości 100 cm), Gaia Mini i Gaia Multool oraz na spotkania z ich twórcami. Przygotowało także wernisaz wystawy z cyklu „Projektanci IDK” oraz Noc Ognia, podczas której z dwoma pokazami *Firelight* i *Rock Stars* z użyciem ognia oraz świateł LED wystąpił teatr Azislight.

Dom Kultury „Zameczek” zorganizował Zameczkową Noc Kabaretową, podczas której zaprezentowano Zameczkowe Grupy Kabaretowe i zaproszonych gości. Można było także obejrzeć wystawę fotografii artystyczno-podróżniczych regionu Gór Świętokrzyskich.

Ośrodki Kultury „Ziemowit” i „Białogon” przygotowały szereg konkursów, wystaw, animacji plastycznych, a także piknik rodzinny.

W Domu Środowisk Twórczych odbył się koncert zespołu Klang, a Teatr Lalki i Aktora „Kubuś” przygotował dla najmłodszych spektakl *Jasno/Ciemno*.

W Kościele Ewangelicko-Augsburskim miłośnicy muzyki poważnej wysłuchali koncertu kameralnego w wykonaniu uczniów i nauczycieli Młodzieżowego Domu Kultury.

Geopark Kielce – Centrum Edukacji przygotował pokaz multimedialny *Z piórem i młotkiem, czyli geologiczno-literacka podróż przez świętokrzyskie*, warsztaty szlifowania i polerowanie skał *Quo Vadis skało* oraz na grę geologiczną *Nocny Marku zagraj w Geoparku* na terenie Centrum Geoedukacji.

Biuro Wystaw Artystycznych zorganizowało wernisaż wystawy *Przedwiośnie 39* i wystawę fotografii *Sienkiewiczowskie inspiracje*. Na wernisaże zaprosiły także: Galeria Sztuki Współczesnej „Winda” (*Abra Kadabra* Olgi Wolniak), Galeria Współczesnej Sztuki Sakralnej „Dom Praczek” (*Ptaki i ryby* Józefa Wilkonია), Kielecki Okręg Związku Polskich Artystów Plastyków Galeria ZPAP „Tycjan” (*Układy i odniesienia* - finisaż wystawy Oliwii Hildebrandt).

Muzeum Historii Kielc zaprosiło do udziału w grze muzealnej MUZEAIKA oraz do obejrzenia wystawy dawnej fotografii Kielc.

Miejska Biblioteka Publiczna zorganizowała we wszystkich swoich filiach wystawy: *Afrykańska przygoda*, *W starych Kielcach*, *Mieszkanie bez książki ciemniejsze jest niż bez lampy*, *Ulica Sienkiewicza przed wiekami: szkice węglem*, *Ku pokrzepieniu serc*, *Śladami Sienkiewicza*. Poszczególne placówki zorganizowały również spotkania, pogadanki, konkursy, zabawy literackie: *Z piórem czy mieczem*. *Opowieść o Henryku Sienkiewiczu*, *Przygoda ze słoniem*, *Kmicic i Oleńka prezentują strój szlachecki*, *Śladami Stasia i Nel*, *Henryk Sienkiewicz jako pisarz i podróżnik*, *List do Henryka Sienkiewicza*, *Sienkiewicz w podróży*.

Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Witolda Gombrowicza zaprosiła na Białą Noc Planszówkową.

Na dziedzińcu Dworku Laszczyków można było obejrzeć filmy poświęcone Muzeum oraz film Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego *Utracone Muzeum*.

Jedną z atrakcji tego wieczoru było zorganizowane przez Miejską Bibliotekę Publiczną w Kielcach 24-godzinne czytanie utworów Henryka Sienkiewicza w Antykwariacie Naukowym im. Andrzeja Metzgera. Wydarzenie rozpoczęło się w piątek o godz. 20.30 jednoaktówką Sienkiewicza pt. *Autorki*, wystawioną przez aktorów studia teatralnego Wojewódzkiego Domu Kultury. Następnie, zaproszeni goście oraz wszyscy zainteresowani podjęli próbę 24-godzinnego czytania dzieł pisarza, która trwała do godz. 21.00 w sobotę.

Sobota i niedziela to przede wszystkim wydarzenia plenerowe realizowane na czterech przestrzeniach scenicznych: w Parku Miejskim, na Placu Artystów, Rynku Miasta oraz Placu Moniuszki (Scena Letnia KCK i KTT). Wiele się działo także przy ulicy Sienkiewicza. Mimo ogromnego upału, chętnych do świętowania nie zabrakło. Od samego rana na deptaku, gdzie wyrosły dziesiątki kolorowych namiotów i stoisk, można było skosztować świętokrzyskich specjałów, zaopatrzyć się w dzieła twórców ludowych i artystów plastyków.

Na stoiskach przygotowanych między innymi przez Muzeum Wsi Kieleckiej i Archiwum Państwowe promowano i prezentowano działalność instytucji. Przed Antykwariatem Naukowym im. Andrzeja Metzgera odbywał się kiermasz taniej książki, spotkania z kieleckimi literatami, prezentowano wystawę *Panorama Kielc*.

Przestrzeń przed klubokawiarnią Coffeina zamieniła się w Miejską Strefę Winyłową, czyli Muzyczną Plażę w Centrum Kielc. Odbywała się tam giełda płyt winylowych, płyt CD i wydawnictw o tematyce muzycznej. Wystąpili soliści z Młodzieżowego Domu Kultury w Kielcach i przeprowadzono wiele konkursów z nagrodami.

Plac Literatów w sobotę i w niedzielę był miejscem, w którym można było wrócić do dawnej szkoły, zasiąść w ławkach z kałamarzami, nauczyć się sztuki kaligrafii, spróbować pisania atramentem i piórem ze stalówką. W punkcie porad genealogicznych zainteresowani otrzymali wskazówki, jak szukać informacji o swoich przodkach. Można było również, za pomocą klocków typu LEGO EWG i z wykorzystaniem starej fotografii „zbudować” Kielce. Członkowie Sekcji Malarskiej Towarzystwa Przyjaciół Kielc i klubu fotograficznego Uniwersytetu III Wieku przygotowali ekspozycje plastyczne i fotograficzne, a Miejska Biblioteka Publiczna i Muzeum Historii Kielc zaprezentowały wystawy poświęcone ulicy Sienkiewicza i jej patronowi.

Plac przy pomniku Sienkiewicza, zarówno w sobotę jak i w niedzielę, zaludniły postacie z *Quo Vadis* i innych powieści pisarza. Można było zrobić selfie z Panem Sienkiewiczem, zagrać w grę wielkoformatową *Podróżuj z Sienkiewiczem* oraz grę familijną *Świat według Sienkiewicza*, wziąć udział w licznych konkursach i zabawach przygotowanych przez Muzeum Narodowe w Kielcach.

Wiele ciekawych zajęć przygotowało w Parku Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp.z.o.o w Kielcach. Były to krzyżówki, labirynty, quizy dla dzieci oraz ciepły poczęstunek. Dorośli zyskali pełną wiedzę o *Przyjaznym cieple dla Kielc*.

W ciągu dwóch dni, funkcjonariusze z Wydziału Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Kielcach w Parku Miejskim, na Rynku i Placu Moniuszki prowadzili atrakcyjne konkursy z nagrodami, gry i zabawy dla dzieci.

W sobotę, w Parku Miejskim i na Rynku dominowały imprezy przygotowane dla dzieci i młodzieży.

W Parku odbywał się Festyn Rodzinny zorganizowany przez Młodzieżowy Dom Kultury i Miejską Bibliotekę Publiczną w Kielcach. Od godz. 12.00 rozpoczęły się występy na scenie. Można było wysłuchać koncertów takich grup jak: Dzieci Miastu, laureatów konkursu *Pasje i Talenty*, wokalistów ze Studia Piosenki Ga-Ga, Ewita, Blue Song i Sami. Swoje umiejętności prezentowały zespoły taneczne: Afera, Grafit, Takt, Vertigo, Impuls, Cambiamento, Saltatio.

Miejska Biblioteka Publiczna w Kielcach przeprowadziła konkurs rodzinny *Familijne potyczki*, którego laureaci otrzymali zaproszenia uprawniające 26 czerwca do przejazdu i zwiedzania Muzeum Henryka Sienkiewicza w Oblęgorku.

Także poza sceną wiele się działo. Można było obejrzeć wystawy prac modelarskich i plastycznych, *Giełdę zabawek używanych*, wziąć udział w warsztatach plastycznych, ceramicznych, origami, happeningu artystycznym *Etno-Europa*, pokazach modeli pływających, a także zmierzyć się z najlepszymi w turnieju *Na sto szachownic*.

Gry i zabawy w Parku Miejskim, 2016 r.

Wśród licznych imprez ogromnym zainteresowaniem cieszyły się konkursy, gry i zabawy ruchowe z nagrodami przygotowane przez Miejską Bibliotekę Publiczną w Kielcach Filię nr 12: *Na koń mości Panowie* – potyczki Bohuna i Skrzetuskiego, *Spragnione wielbłądy, zwierzęta pustyni i puszczy* – zabawy inspirowane lekturą, *Szturm na zamek* – zabawa inspirowana książką *Krzyżacy*. Dużą atrakcją były pojawiające się postacie z powieści Sienkiewicza oraz możliwość przebijania się do różnych konkurencji. Bogata kolorowa scenografia i mnogość rekwizytów cieszyły nie tylko najmłodszych.

W Parku Miejskim odbyła się także ceremonia wręczenia Flagi Honorowej (nagrody Rady Europy) Prezydentowi Miasta Kielce.

Rynek zamienił się w sobotę w Wagabundowy Plac Zabaw XXL, przygotowany przez Muzeum Zabawek i Zabawy. Puszczenie dużych baniek mydlanych, etudy teatralne,

pantomima, modelowanie baloników, grupowe skakanie przez skakankę, komiczny konkurs *Siłomierz*, wyścigi na szczudełkach, konkurs wiedzy o zabawkach – to tylko niektóre z wielu działań poza sceną.

Dla miłośników teatru Wojewódzki Dom Kultury przygotował jednoaktówkę Henryka Sienkiewicza *Zagłoba swatem*, a Teatr Lalki i Aktora „Kubuś” wystawił dla młodych widzów spektakl działającej przy placówce grupy „Tworzymy”.

Rynek to także miejsce, na którym w sobotę mogły zaprezentować się kluby „Młode Strefy” i „Wolne Strefy”. W programie były między innymi: występy muzyczno-wokalne, występy kabaretów, grup teatralnych, pokazy tańca arabskiego, nowoczesnego, jumpstyle, breakdance, koncert zespołu ADHDUB, konkursy taneczne i teatr muzyczny. Gwiazdami wieczoru były: znany w całej Polsce kielecki zespół Ankh i zespół z Gdańska Radio Bagdad.

Na Placu Artystów odbywał się Festyn Wody przygotowany przez Wodociągi Kieleckie Sp. z o.o., podczas którego odbywały się m.in. konkursy i zabawy związane z wodą. Można było zobaczyć także spektakl *Kopciuszek* w wykonaniu aktorów Teatru Lalki i Aktora „Kubuś”, występ Stana Tutaja – parodysty i kabareciarza, prezentacje grupy Dzieci Zielińskiego oraz Zespołu Inscenizacji Tanecznych „Uśmiech”, koncert Janusza Laskowskiego oraz zespołu Andrzej i Przyjaciele.

W kinie „Moskwa” rozpoczął się maraton filmowy *Dziela Henryka Sienkiewicza na dużym ekranie*. Przed projekcją widzowie mieli okazję wziąć udział w *Konkursie wiedzy o Henryku Sienkiewiczu*.

W Pałacu Biskupów Krakowskich odbył się koncert pianistów z Młodzieżowego Domu Kultury i Małej Akademii Muzycznej.

Dom Środowisk Twórczych Pałac T. Zielińskiego zaprosił do ogrodu wszystkich miłośników wojaka Szwejka na Pierwszy Miejski Turniej Wolnobieżnego Palenia Fajki i Pierwszy Ogólnomiejski Turniej Gry w Bule.

Sobota na Wzgórzu Zamkowym upłynęła pod znakiem warsztatów dekorowania kalkami ceramicznymi i warsztatów pod hasłem *Przyjdź i naucz się z nami WordPressa*.

Na Małej Scenie Kieleckiego Centrum Kultury wystawiono spektakl w wykonaniu Teatru 1Edyneckzi Oratorium Świętokrzyskiego, na Dużej Scenie koncert Krzesimira Dębskiego. Na Scenie Letniej KCK i KTT odbywały się koncerty i prezentacje zespołów związanych z Towarzystwem Przyjaciół Kielc, występy zespołów wokalnych i artystycznych Świętokrzyskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku i Kieleckiego Uniwersytetu III Wieku „Ponad czasem”. Na Scenie Letniej wystawiono także obrazek sceniczny *Muszę wypocząć* Henryka Sienkiewicza - prapremierę kielecką w wykonaniu Teatru „Pegaz”.

Program artystyczny przedstawiły także Szkoły Tańca Kieleckiego Teatru Tańca, soliści, duety i małe grupy z zespołów Impuls I, Impuls II, Impuls III, Fresh Staff, Fresh Staff Kids, Cambiamento, Saltatio.

Występy na Scenie Letniej zakończyło show taneczne Kieleckiego Teatru Tańca w choreografii Billa Goodsona.

Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Witolda Gombrowicza, dla miłośników gier stołowych i planszowych przygotowała *Grę o Rzeczpospolitą* inspirowaną prozą Henryka Sienkiewicza. Można było zagrać w *Ogniem i mieczem – historyczną grę bitewną*, *VETO – szlachecką grę karcianą*, *Boże Igrzysko*, *Magnatów*, *Na Grunwald*. Przeprowadzono także pokaz gier i naukę dla początkujących.

Ogród Botaniczny zaprosił na zwiedzanie powstającego ogrodu pod hasłem *Spacer wśród róż, czyli sobota w ogrodzie*.

Dla aktywnych uczestników Święta Kielc przygotowano III edycję *GeossRun*, dwie górskie trasy biegowe *Półmaraton* i *Dyszkę* oraz Międzynarodowy Turniej Piłki Nożnej, w którym udział wzięli Kieleccy Oldboje oraz Drużyna z Niemiec, Drużyna z Węgier i Drużyna Dziennikarzy.

Niedziela to dalszy ciąg wielkiej kieleckiej przygody. W Parku Miejskim już od godz. 11.00 Raj Urwisa zapraszał najmłodszych do wspólnej zabawy. Malowanie farbami na dużym formacie, puszczanie baniek mydlanych, malowanie twarzy, stolikowe prace plastyczne, zabawy z chustą Klanza, skręcanie baloników, patyczki kreatywne do budowania, kącik zabaw dla dzieci zaopatrzone w samochodziki, bujaki, duże piankowe klocki, mała zjeżdżalnia – to tylko niektóre z wielu atrakcji przygotowanych na ten dzień.

W godzinach popołudniowych na scenie w Parku Miejskim prezentowały się Kluby „Młoda Strefa” i „Wolna Stefa”, artyści z Klubu Centrum Przygotowań do Misji Zagranicznych w Kielcach, Kielecka Orkiestra Rozrywkowa, duet Amabie, zespół wokalny Punkt Widzenia, Arek Solarz z zespołem, duet Małgosia Zaława i Basia Winkler, zespół U Ojca. Niestety, gwałtowna burza zakłóciła występ zespołu Chmielnikers.

Dom Środowisk Twórczych Pałac T. Zielińskiego gościł w niedzielę Mili Morenę, która zaprezentowała wspaniały koncert *Muzyka z gorącej Kuby*.

Wzgórze Zamkowe, oprócz warsztatów ceramiki i *WordPressa*, przygotowało także warsztaty wyplatania hamaków, które zawisną w Parku Miejskim.

Na Placu Artystów Miejska Biblioteka Publiczna w Kielcach zorganizowała koncert *Old/Jang*. Wystąpiły znane i lubiane zespoły muzyczne: Clezmers, Hook, Yuka, Arianie oraz kabaret 4Fala.

Plac Artystów był też miejscem, na którym swój dorobek artystyczny prezentował Dom Kultury „Zameczek”. W koncercie *Zameczek zaprasza* wystąpiły młode talenty z zespołu wokalnego Mi-Nutki, studia piosenki AT i AW, Zameczkowej Szkoły Tańca, Muzycznej Sceny Młodych, a także finaliści 18-ej edycji festiwalu *Scena Dla Ciebie*.

Przy współudziale i koordynacji Fundacji Scyzoryki, Miejska Biblioteka Publiczna w Kielcach przygotowała finałowy koncert na Rynku z udziałem zespołów, solistów, tancerzy,

kabaretów – laureatów *Festiwalu Scyzoryki*. Wystąpili między innymi: Weronika Basąg, Marcin Czyżewski, Patrycja Michalska i Wojciech Woźniak, Black Rose, Ach ten Czarli, Authority, Doba Czadu, Miasto Nocą, Kabaret z Konopi, Rap-a-Dub, Nie Strzelać do Pianisty.

Bardzo widowiskowy był pokaz capoeira i zumby. Dużą atrakcją był flash mob, do którego próby trwały przez cały dzień. Na zakończenie odbył się konkurs dla publiczności na najlepiej wykonany taniec.

Gwiazdą wieczoru była Ania Dąbrowska, która przed koncertem została wyróżniona Diamentowym Scyzorykiem – statuetką dla wielkiego artysty cenionego w całym kraju.

Teatr Lalki i Aktora „Kubuś” zaprosił na autorskie czytanie *Baśni i Legend* Henryka Sienkiewicza. Czytanie wzbogacone było elementami inscenizacji teatralnej.

Kieleckie Centrum Kultury na Małej Scenie wystawiło sztukę Andrzeja Skorupskiego *Szczęście w pułapce sukcesu*, wykonaną przez Teatr „Pegaz”.

Na Scenie Letniej KCK i KTT odbyły się prezentacje zespołów związanych z Towarzystwem Przyjaciół Kielc i Uniwersytetem III Wieku oraz występy zespołu wokalnego Klubu „Uroczysko”. Można było także obejrzeć kielecką prapremierę - obrazek sceniczny Henryka Sienkiewicza *Muszę wypocząć* w wykonaniu aktorów Teatru „Pegaz”. Dużym zainteresowaniem cieszył się koncert *Scena Autorska Studio i Goście – Wiszące Ogrody Bardów i Poetów*, który zainaugurował występy na Sceny Letniej. Wystąpili w nim: Magdalena Jarek, Anna Kasprzyk, Marta Kostur, Sylwia Gawłowska, Marta Solecka i zespół muzyczny Sceny Autorskiej Studio. Wykonywano utwory Bułata Okudźawy, Leonarda Cohena, Włodzimierza Wysockiego, Jacka Kaczmarskiego, Bogdana Loebła, Jonasza Kofty.

Ze Stadionu Lekkoatletycznego wystartował III Bieg Górski, zorganizowano także Piknik Rodzinny, którego niewątpliwą atrakcją była *Tajemnicza wyspa*.

Spod Urzędu Miasta wyjechała do Oblęgorka grupa laureatów konkursu *Familijne potyczki*, przeprowadzonego 25 czerwca w Parku przez Miejską Bibliotekę Publiczną w Kielcach. Wycieczka obejmowała przejazd i zwiedzanie z przewodnikiem Muzeum Henryka Sienkiewicza.

Przez trzy dni miasto stało się miejscem zabawy, spotkań ze znajomymi, rozmów i odpoczynku. Było przepełnione kolorami, muzyką i rodzinną atmosferą, a przede wszystkim dobrą zabawą oddającą charakter Święta.

Święto Kielc 2016, dzięki różnorodności wydarzeń, wysokiemu poziomowi przygotowania przedsięwzięć oraz dobrej organizacji odniosło sukces artystyczny i frekwencyjny. Był to rezultat włożonego wysiłku i wspólnej pracy wszystkich instytucji, stowarzyszeń, fundacji, służb oraz osób prywatnych. To dzięki ich wsparciu i pomysłom nasze świętowanie było udane i radosne.

BIBLIOGRAFIA

Iwona Majewska

Miejska Biblioteka Publiczna w Kielcach w mediach w latach 2014-2016

Rok 2014

1. AGN: Dwie w jednej. Teraz biblioteka większa i z podwójnym księgozbiorem [zdjęcia] [online]. [dostęp: 28 stycznia 2014 r.]. Dostępny w Internecie: http://kielce.wyborcza.pl/kielce/56,47262,15349883,Dwie_w_jednej__Teraz_biblioteka_wieksza_i_z_podwojnym.html
2. AGN: Dwie w jednej: otwarcie biblioteki // *Gazeta Wyborcza*. – 2014, nr 23, dod. *Kielce*, s. 24
3. BĘDZIE łatwiej. Nowy sprzęt dla osób z dysfunkcją wzroku. – II. [online]. [dostęp: 9 października 2014 r.]. Dostępny w Internecie: <http://em.kielce.pl/informacje/bedzie-latwiej-nowy-sprzet-dla-osob-z-dysfunkcja-wzroku-em>
4. BIBLIOTEKA miejscem wsparcia dla osób z dysfunkcją wzroku [online]. [dostęp: 1 listopada 2014 r.]. Dostępny w Internecie: http://www.wici.info/Kalendarz,biblioteka_miejscem_wsparcia_dla_osob_z_dysfunkcja_wzroku,27564.html
5. BIBLIOTHECA PUBLICA III 2014 / oprac. red. Andrzej Maćkowski, Katarzyna Zaręba-Kowalczyk [online]. [dostęp: 12 kwietnia 2014 r.]. Dostępny w Internecie: <http://www.mbp.kielce.pl/publikacje.php>
6. BIELA, Karol: Pasja na całe życie: Pawłowi Gawronowi z Kielc niezwykle hobby towarzyszy od najmłodszych lat. – II. // *Echo Dnia. Relaks (Kiel.)*. – 2014, nr 151, dod. *Strefa imprez*, s. 17
7. BITNER, Bartłomiej: Pokazali, jak Kielce się zmieniły: kieleccy uczniowie sfotografowali miasto. – II. // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2014, nr 137, s. 11
8. DĄBSKA, Patrycja: *Biblioteka wsparciem dla osób z dysfunkcją wzroku* [online]. [dostęp: 19 listopada 2014 r.]. Dostępny w Internecie: http://www.wrota-swietokrzyskie.pl/pio/zawartosc/-/asset_publisher/6cAE/content/biblioteka-wsparciem-dla-osob-z-dysfunkcja-wzroku?redirect=http%3A%2F%2Fwww.wrota-swietokrzyskie.pl%2Fpio%2Fkultura%3Fp_p_id%3D101_INSTANCE_Bjy5%26p_p_lifecycle%3D0%26p_p_state%3Dnormal%26p_p_mode%3Dview%26p_p_col_id%3Dcolumn-2%26p_p_col_count%3D1

9. DULAK, Anna: Oblicza Kielc w ciągu dziesięcioleci. – II. [online]. [dostęp: 27 marca 2014 r.]. Dostępny w Internecie:
http://www.wrota-swietokrzyskie.pl/pio/zawartosc/-/asset_publisher/6cAE/content/oblicza-kielce-w-ciagu-dziesiecioleci?redirect=http%3A%2F%2Fwww.wrota-swietokrzyskie.pl%2Fpio%3Fp_id%3D101_INSTANCE_F9Uh%26p_p_lifecycle%3D0%26p_p_state%3Dnormal%26p_p_mode%3Dview%26p_p_col_id%3Dcolumn-2%26p_p_col_pos%3D1%26p_p_col_count%3D3
10. DZIECIOM na wakacje [online]. [dostęp: 2 lipca 2014 r.]. Dostępny w Internecie:
<http://kielce.tvp.pl/15886618/dzieciom-na-wakacje>
11. HABDAS, Wojciech: Pełne atrakcji zimowe ferie w regionie [online]. [dostęp: 27 stycznia 2014 r.]. Dostępny w Internecie: <http://www.radio.kielce.pl/pl/post-20211>
12. /imo/: Wakacje dla każdego // *Teraz Kielce*. – 2014, nr 28, s. 10
13. /imo/: Wakacje z „Echem Dnia” // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2014, nr 148, s. 8
14. KIELCE – czytamy dzieciom i gry bez prądu – Muzeum Zabawek [online]. [dostęp: 13 czerwca 2014 r.]. Dostępny w Internecie: http://www.qlturka.pl/afisz,brak,kielce__czytamy_dzieciom_i_gry_bez_pradu__muzeum_zabawek,24412.html
15. KONKURS fotograficzny – Oblicza mojego miasta. Tak było – tak jest [online]. [dostęp: 26 lutego 2014 r.]. Dostępny w Internecie: http://swietokrzyskie.travel/pl/aktualnosci/turystyczne_wiesci_z_regionu/1260,konkurs_fotograficzny__%EF%BF%BD%EF%BF%BD_oblicza_mojego_miasta_tak_bylo__%EF%BF%BD%EF%BF%BD_tak_jest.html
16. KONKURS „Oblicza mojego miasta – Tak było tak jest” [online]. [dostęp: 13 marca 2014 r.]. Dostępny w Internecie: https://www.google.pl/search?q=wici-oblicza+mojego+miasta-kielce&ie=utf-8&oe=utf-8&gws_rd=cr&ei=O48DV8i0A-8b36AS6-YuADg#q=oblicz+mojego+miasta-pttk+oddzial+swietokrzyski
17. KOWALCZYK, Agata: Biblioteka po remoncie. – II. // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2014, nr 23, s. 7
18. KOWALCZYK, Agata: Śródmieście bez książek: z krajobrazu Kielc zniknęła jedna z najstarszych bibliotek w mieście. – II. // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2014, nr 6, s. 8
19. KOWALCZYK, Agata: Znamy już inwestycje, które wykona miasto // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2014, nr 249, s. 8
20. LENART, Daniel: Polacy nie czytają książek. – II. [online]. [dostęp: 5 listopada 2014 r.]. Dostępny w Internecie: <http://www.radio.kielce.pl/post-27493>
21. ŁAKWA, Krzysztof: To rekord zaangażowania: finał kieleckiego budżetu obywatelskiego // *Gazeta Wyborcza*. – 2014, nr 251, dod. *Kielce*, s. 1
22. ŁAKWA, Krzysztof: Wielki sukces. Trzeba iść za ciosem // *Gazeta Wyborcza*. – 2014, nr 254, dod. *Kielce*, s. 5
23. MAĆKOWSKI, Andrzej: Biblioteka otwarta. III konferencja polsko-litewska – Palanga – wrzesień 2014 . – II. [online]. [dostęp: 27 września 2014 r.]. Dostęp w Internecie: <http://www.biblioteka.koszalin.pl/pzb/pl/dzialalnosc/konferencje/1-1043-iii-konferencja-polsko-litewska-palanga-wrzesien-2014>
24. /minos/: Czytamy dzieciom. – (Notatnik) // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2014, nr 135, s. 9
25. MORAĞ, Renata: Cała Polska czyta Dzieciom w Muzeum Zabawek. – II. [online]. [dostęp: 8 marca 2014 r.]. Dostępny w Internecie: <http://www.radio.kielce.pl/pl/post-21178>

26. MORTAS, Izabela: W towarzystwie Pyzy i Koziółka Matołka: trwają letnie zajęcia w filiach biblioteki publicznej w Kielcach. – Il. // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2014, nr 150, s. 7
27. NOWA – stara biblioteka przy Okrzei – iTV Kielce [online]. [dostęp: 29 stycznia 2014 r.]. Dostępny w Internecie: https://www.youtube.com/watch?v=0ieeX0xZ_hc
28. OBLICZA mojego miasta. Tak było – tak jest [online]. [dostęp: 19 lutego 2014 r.]. Dostępny w Internecie: http://www.wici.info/Kalendarz,oblicza_mojego_miasta_tak_bylo_tak_jest,26747.html
29. OBLICZA mojego miasta – konkurs fotograficzny [online]. [dostęp: 15 kwietnia 2014 r.]. Dostępny w Internecie: http://swietokrzyskie.travel/pl/aktualnosci/turystyczne_wiesci_z_regionu/1611,_quot_oblicza_mojego_miasta_quot_-_konkurs_fotograficzny.html
30. OPOWIEŚCI świętokrzyskie [online]. [dostęp: 10 lutego 2014 r.]. Dostępny w Internecie: http://www.wici.info/Kalendarz,opowiesci_swietokrzyskie,26748.html
31. OSMAN, Bartosz: Do biblioteki nie tylko po książki // *Gazeta Wyborcza*. – 2014, nr 2, dod. *Kielce*, s. 2
32. PIWOWARCZYK, Patrycja: Lato w mieście 2014 – sprawdź propozycje na wakacje [online]. [dostęp: 1 lipca 2014 r.]. Dostępny w Internecie: http://www.naszekielce.com/?q=informator_lato_w_mie%C5%9Bcie_kielce_2014
33. PLAN imprez organizowanych przez Miejską Bibliotekę Publiczną w Kielcach w czasie trwania ferii zimowych Zima w Mieście [online]. [dostęp: 27 lutego 2014 r.]. Dostępny w Internecie: <http://docplayer.pl/8948134-Plan-imprez-organizowanych-przez-miejska-biblioteka-publiczna-w-kielcach-w-czasie-trwania-ferii-zimowych-zima-w-miescie-2014.html>
34. SKORZYSTAJĄ przedszkola i biblioteki [online]. [dostęp: 28 października 2014 r.]. Dostępny w Internecie: <http://kielce.wyborcza.pl/kielce/56,117333,16870994,skorzystaja-przedszkola-i-biblioteka,,7.html>
35. SKRZYNIARZ, Dariusz: Książki na obrazkach [online]. [dostęp: 11 października 2014 r.]. Dostępny w Internecie: <http://kielce.wyborcza.pl/kielce/56,117333,16870994,skorzystaja-przedszkola-i-biblioteka,,7.html>
36. SKRZYNIARZ, Dariusz: Rozstrzygnięcie konkursu „Oblicza mojego miasta – tak było, tak jest”. – Il. [online]. [dostęp: 16 czerwca 2014 r.]. Dostępny w Internecie: <http://em.kielce.pl/galeria/rozstrzygniecie-konkursu-oblicza-mojego-miasta-tak-bylo-tak-jest-em>
37. SKRZYNIARZ, Dariusz: Rozstrzygnięcie konkursu: „Zabierz książkę na wakacje”. – Il. [online]. [dostęp: 11 października 2014 r.]. Dostępny w Internecie: <http://em.kielce.pl/galeria/rozstrzygniecie-konkursu-zabierz-ksiazke-na-wakacje-em>
38. SZUMIELEWICZ, Robert: Biblioteka przy ulicy Okrzei po remoncie. – [online]. [dostęp: 28 stycznia 2014 r.]. Dostępny w Internecie: <http://www.radio.kielce.pl/pl/post-20233>
39. ŚWIĘTO Kielc 2014 – 27.06.2014 [online]. [dostęp: 27 czerwca 2014 r.]. Dostępny w Internecie: <http://bi.gazeta.pl/im/9/16219/m16219349,SWIETOKIELC2014.pdf>
40. ŚWIĘTO Kielc 2014 – imprezy towarzyszące, galerie zdjęć [online]. [dostęp: 29 czerwca 2014 r.]. Dostępny w Internecie: <http://www.um.kielce.pl/swieto-kielc-2014/>
41. TYDZIEŃ Kultury Języka 10-15 marca 2014 r. [online]. [dostęp: 4 marca 2014 r.]. Dostępny w Internecie: <http://bi.gazeta.pl/im/5/15576/m15576725,XXII-Tydzien-Kultury-Języka--Program-na-poniedzialek.pdf>

42. W PONIEDZIAŁEK rusza XXII Tydzień Kultury Języka w Kielcach [online]. [dostęp: 9 marca 2014 r.]. Dostępny w Internecie: <http://tvp3.tvp.pl/14318330/w-poniedzialek-rusza-xxii-tydzien-kultury-jezyka-w-kielcach>
43. ZAJĄC, Agata: Gdzie są auta z tamtych lat. – II. // Modelarz. – 2014, nr 8, s. 2-3
44. ZAJĄC, Agata: Ilustracje do utworów Stefana Żeromskiego – katalog wystawy, 2014 [online]. [dostęp: 28 stycznia 2017 r.]. Dostępny w Internecie: <http://www.mbp.kielce.pl/publikacje.php>

ROK 2015

45. BITNER, Bartłomiej: Noc Bibliotek w Kielcach. Były starodruki, szachy, spotkanie z geologiem, a nawet przedstawienie kukielkowe (wideo, zdjęcia) [online]. [dostęp: 31 maja 2015 r.]. Dostępny w Internecie: <http://www.echodnia.eu/swietokrzyskie/kultura/inne-wydarzenia/art/8135634,noc-bibliotek-w-kielcach-byly-starodruki-szachy-spotkanie-z-geologiem-a-nawet-przedstawienie-kukielkowe-wideo-zdjecia,id,t.html>
46. BITNER, Bartłomiej: Tym razem nie książki w roli głównej: za nami Noc Bibliotek. Kieleckie placówki z tej okazji zaoferowały wiele ciekawych propozycji. – II. // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2015, nr 106, s. 10
47. CICHOCKA, Lidia: Nieśmiało wchodzimy w nowość – Noc Bibliotek. – II. // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2015, nr 120, s. 4
48. CICHOCKA, Lidia: W sobotę Noc Bibliotek: kieleckie placówki dołączają się do ogólnopolskiej akcji. – II. // *Echo Dnia. Relaks (Kiel.)*. – 2015, nr 122, dod. *Strefa imprez*, s. 6
49. XXIII Tydzień Kultury Języka: 9-14 marca 2015 r. Instytucje kultury i nauki [online]. [dostęp: 9 marca 2015 r.]. Dostępny w Internecie: <http://docplayer.pl/7815040-Xxiii-tydzien-kultury-jezyka-9-14-marca-2015-r-wtorek-10-marca-instytucje-kultury-i-nauki.html>
50. GALERIA zdjęć: Święto Kielc 2015 [online]. [dostęp: 28 czerwca 2015 r.]. Dostępny w Internecie: http://www.naszekielce.com/?q=galeria_zdj%C4%99%C4%87_%C5%9B-wi%C4%99to_kielc_2015
51. GOŁĘBIEWSKA, Agnieszka: Białe kruki na Noc Bibliotek // *Gazeta Wyborcza*. – 2015, nr 125, dod. *Kielce*, s. 2
52. KAJDAN, Renata: „Podobno szczęście jest tam, gdzie chcemy wracać”. – II. // *Łowiec Świętokrzyski*. – 2015, nr 4, s. 118-119
53. KONKURS na komiks pt. „Bankowość przyszłości”. – II. [online]. [dostęp: 26 sierpnia 2015 r.]. Dostępny w Internecie: <http://europomost.pl/108-konkurs-na-komiks-pt-bankowosc-przyszlosci>
54. ŁAKWA, Krzysztof: Zawodu nauczą się w realu: nowatorska koncepcja nowej siedziby Zespołu Szkół Przemysłu Spożywczego. – II. // *Gazeta Wyborcza*. – 2015, nr 256, dod. *Kielce*, s. 1
55. M.J.R.: Leśny Pigmalion (żart-personifikacje): (paniom z Dyskusyjnego Klubu Książki na Herbach) // *Łowiec Świętokrzyski*. – 2015, nr 2, s. 7
56. MARJAŃSKI, Janusz R.: Po wielu latach wróciłem na ukochane Herby!. – II. // *Łowiec Świętokrzyski*. – 2015, nr 2, s. 32-37

57. MARJAŃSKI, Janusz R.: Słowem się rzekło... wróciłem! // *Łowiec Świętokrzyski*. – 2015, nr 4, s. 120-121
58. MORAĞ, Renata: Nie oddasz książki w terminie – zapłacisz. – II. [online]. [dostęp: 13 kwietnia 2015 r.]. Dostępny w Internecie: <http://www.radio.kielce.pl/pl/post-31681>
59. MORTAS, Izabela: Wakacje w mieście nie będą nudne: zobacz jakie atrakcje czekają na uczniów w Kielcach... // *Echo Dnia Relaks* (Kiel.). – 2015, nr 145, dod. *Stefa imprez*, s. 8
60. MURAWSKA, Iwona: Osoby niewidzące mogą korzystać z biblioteki. – II. [online]. [dostęp: 24 czerwca 2015 r.]. Dostępny w Internecie: <http://www.radio.kielce.pl/post-33743>
61. MURAWSKA, Iwona: Ułatwienia dla niewidomych w miejskiej bibliotece. – II. [online]. [dostęp 10 września 2015 r.]. Dostępny w Internecie: <http://www.radio.kielce.pl/post-35749>
62. „OBLICZA mojego miasta” – konkurs fotograficzny [online]. [dostęp: 15 kwietnia 2015 r.]. Dostępny w Internecie: http://swietokrzyskie.travel/pl/aktualnosc/turystyczne_wiesci_z_regionu/1611,_quot_oblicza_mojego_miasta_quot_-_konkurs_fotograficzny.html
63. SABAT, Iwona: Biblioteka na Czarnowie ma już 50 lat – iTV Kielce [online]. [dostęp: 16 września 2015 r.]. Dostępny w Internecie: <https://www.youtube.com/watch?v=X3VtNQYkFgo>
64. SZTANDERA, Marcin: Synagoga znów na prostej. – II. // *Gazeta Wyborcza*. – 2015, nr 29, dod. *Kielce*, s. 2
65. ŚWIĘTO Kielc 2015 – Sprawdź dokładny program wydarzeń! [online]. [dostęp: 25 czerwca 2015 r.]. Dostępny w Internecie: http://www.naszekielce.com/?q=%C5%9Bwi%C4%99to_kielc_2015_sprawdz_dok%C5%82adny_program_wydarzen
66. ZAJĄC, Agata: Egzotyczne podróże w MBP w Kielcach. – II. // *Poradnik Bibliotekarza*. – 2015, nr 9, s. 32
67. ZAJĄC, Agata: Tydzień bibliotekarki, czyli biblioteczna „sielanka” // *Poradnik Bibliotekarza*. – 2015, nr 7/8, s. 41-44
68. ZARZYCKI, Łukasz: Literackie oblicza Kielc na zdjęciach. – II. // *Echo Dnia* (Kiel.). – 2015, nr 143, s. 10
69. ZARZYCKI, Łukasz: Literackie oblicza Kielc na zdjęciach. Wręczono nagrody laureatom konkursu (zdjęcia) [online]. [dostęp: 19 czerwca 2015 r.]. Dostępny w Internecie: <http://www.echodnia.eu/swietokrzyskie/wiadomosci/kielce/art/8139936,literackie-oblicza-kielc-na-zdjeciach-wreczono-nagrody-laureatom-konkursu-zdjecia,id,t.html>
70. ZIMA w mieście 2015 [online]. [dostęp: 9 lutego 2015 r.]. Dostępny w Internecie: http://www.um.kielce.pl/akcja_zima/zima-w-miescie-2015/

ROK 2016

71. BARAN, Marta: Biblioteka niech nie czeka!. – II. // *Tygodnik eM Kielce*. – 2016, nr 25, s. 20
72. BITNER, Bartłomiej: Będzie dobra zabawa w Święto Kielc. – II. // *Echo Dnia Relaks* (Kiel.). – 2016, nr 144 dod. *Stefa imprez*, s. 2
73. BITNER, Bartłomiej: Święto Kielc od piątku. Koncerty, imprezy, warsztaty [PROGRAM] [online]. [dostęp: 22 czerwca 2016 r.]. Dostępny w Internecie: <http://kielce.naszemiasto.pl/artukul/swieto-kielc-od-piatku-koncerty-imprezy-warsztaty-program,3778170,art,t,id,tm.html>

74. CICHOCKA, Lidia: Jednak nie tak źle z pieniędzmi: kieleckie placówki kultury na minusie? // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2016, nr 97, s. 10
75. CICHOCKA, Lidia: Najwięcej pieniędzy na miejskie biblioteki // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2016, nr 8, s. 10
76. CICHOCKA, Lidia: Święto z Sienkiewiczem // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2016, nr 8, s. 10
77. (do): „Wokół Sienkiewicza” – rozpoczyna się Święto Kielc 2016 [online]. [dostęp: 24 czerwca 2016 r.]. Dostępny w Internecie: <http://kielce.onet.pl/wokol-sienkiewicza-rozpoczyna-sie-swieto-kielc-2016/ef9zp>
78. (ELLE): Ciekawie spędzą czas w bibliotekach. – (W skrócie) // *Echo Dnia Relaks (Kiel.)*. – 2016, nr 154, s. 9
79. (ELLE): Ferie. – (Ferie z „Echem Dnia”) // *Echo Dnia Relaks (Kiel.)*. – 2016, nr 10 dod. *Strefa imprez*, s. 5
80. gal: Partia Razem chce, aby Daszyński był patronem kieleckiej biblioteki. – II. [online]. [dostęp: 7 grudnia 2016 r.]. Dostępny w Internecie: <http://kielce.wyborcza.pl/kielce/1,47262,21082934,partia-razem-chce-aby-daszynski-byl-patronem-kieleckiej-biblioteki.html>
81. KAJDAN, Renata: Poetycko i nostalgicznie na Herbach. – II. // *Łowiec Świętokrzyski*. – 2016, nr 3, s. 57-59
82. KALINOWSKA, Paulina: „Święto Kielc” w przygotowaniu. – II. [online]. [dostęp: 25 lutego 2016 r.]. Dostępny w Internecie: http://naszekielce.com/?q=%C5%9Bwi%C4%99to_kielc_2016_w_przygotowaniu
83. KOWALCZYK, Agata: Ania Dąbrowska będzie wielką gwiazdą Święta Kielc. – II. // *Echo Dnia Relaks (Kiel.)*. – 2016, nr 138 dod. *Wakacyjna strefa imprez*, s. 4
84. KOWALCZYK, Agata: Już szykują atrakcje na czerwcowe Święto Kielc. – II. [online]. [dostęp: 24 lutego 2016 r.]. Dostępny w Internecie: <http://www.echodnia.eu/swietokrzyskie/wiadomosci/kielce/art/9434803,juz-szykuja-atrakcje-na-czerwcowe-swieto-kielc,id,t.html>
85. KOWALCZYK, Agata: Nadchodzi Święto Kielc, czyli weekend mnóstwa imprez // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2016, nr 136, s. 8
86. KOZAK, Katarzyna: Święto Kielc pod znakiem Sienkiewicza. – II. [online]. [dostęp: 20 czerwca 2016 r.]. Dostępny w Internecie: <http://www.radio.kielce.pl/pl/post-43842>
87. (LID): Biblioteka idzie, książki zostają. – (W skrócie) // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2016, nr 9, s. 8
88. ŁUKOMSKA, Ewa: Mnóstwo pomysłów na ferie zimowe w mieście: wiele organizacji zaplanowało różnorodne propozycje zajęć i warsztatów dla dzieci i młodzieży. – II. // *Echo Dnia Relaks (Kiel.)*. – 2016, nr 10 dod. *Strefa imprez*, s. 1
89. NATKANIEC, Piotr: Będziemy świętować!. – II. // *Tygodnik eM Kielce*. – 2016, nr 25, s. 10
90. PŁASKA, Marlena: Święto Kielc pod znakiem Henryka Sienkiewicza. – II. [online]. [dostęp: 11 lutego 2016 r.]. Dostępny w Internecie: <http://www.radio.kielce.pl/post-39756>
91. „SZTUKA ciszy” w Miejskiej Bibliotece Publicznej nr 9 w Kielcach. – II. [online]. [dostęp: 14 grudnia 2016 r.]. Dostępny w Internecie: <https://radiofama.com.pl/aktualnosci/sztuka-ciszy-w-miejskiej-bibliotece-publicznej-nr-9-w-kielcach>
92. SZUMIELEWICZ, Robert: Święto Kielc pod znakiem Sienkiewicza (informator) [online]. [dostęp: 10 czerwca 2016 r.]. Dostępny w Internecie: <http://www.radio.kielce.pl/pl/post-43487>

93. SZUMIELEWICZ, Robert: Znamy szczegóły Święta Kielc. – II. [online]. [dostęp: 5 maja 2016 r.]. Dostępny w Internecie: <http://www.radio.kielce.pl/post-42313>
94. ŚWIĘTO Kielc 2016 [online]. [dostęp: 10 maja 2016 r.]. Dostępny w Internecie: <http://www.um.kielce.pl/swieto-kielc-2016/>
95. ŚWIĘTO Kielc 24-26 czerwca!. – II. // *Tygodnik eM Kielce*. – 2016, nr 23, s. 15
96. ULICA Sienkiewicza przed wiekami: szkice węglem – Galeria Literacka. – II. [online]. [dostęp: 2 października 2016 r.]. Dostępny w Internecie: <http://www.kielceexpcity.pl/wydarzenie/ulica-sienkiewicza-wiekami-szkice-weglem/>
97. WOKÓŁ Sienkiewicza i nie tylko. Kielczanie świętują – ITV Kielce [online]. [dostęp: 22 czerwca 2016 r.]. Dostępny w Internecie: <https://www.youtube.com/watch?v=mSG6t-S0kunM>
98. ZACHARZ, Włodzimierz: Chłopak z Herbów // *Łowiec Świętokrzyski*. – 2016, nr 3, s. 60
99. ZAJĄC, Agata: Intelktualiści o działalności Teatru Ludwika w Kielcach z lat 1879-1912 (opinie i wspomnienia ówczesnych). W 135. rocznicę powstania stałej sceny teatralnej w Kielcach i 150. rocznicę urodzin Stefana Żeromskiego, 2016 [online]. [dostęp: 28 stycznia 2017 r.]. Dostępny w Internecie: <http://www.mbp.kielce.pl/publikcje.php>
100. Żuk: Święto Kielc – pod znakiem Henryka Sienkiewicza [online]. [dostęp: 22 czerwca 2016 r.]. Dostępny w Internecie: <http://kielce.tvp.pl/25915836/swieto-kielc-pod-znakiem-henryka-sienkiewicza>

BADANIA I FORMY PRACY

Aneta Rakowska

MBP w Kielcach dla osób niewidomych i niedowidzących

Osoby niewidome i niedowidzące są zmuszone do korzystania z pomocy innych ludzi we wszystkich dziedzinach życia codziennego. Dlatego też biblioteki, wychodząc naprzeciw potrzebom osób z dysfunkcją wzroku, ułatwiają im dostęp do wiedzy i informacji za pośrednictwem odpowiednich urządzeń.

Od 2014 r. Miejska Biblioteka Publiczna w Kielcach posiada specjalistyczny sprzęt dla niewidomych i niedowidzących, który dostępny jest dla użytkowników w Filii nr 9. W placówce funkcjonuje także odpowiedni system nawigacji i informacji, dzięki któremu osoby te mogą swobodnie korzystać z biblioteki.

Specjalistyczny sprzęt dla osób niepełnosprawnych w Filii nr 9

Wśród kilku rodzajów sprzętu znajduje się urządzenie skanująco-czytające Multilektor Sara. Skanuje on wybrany tekst z książek i czasopism, a następnie przekazuje czytelnikowi w formie plików dźwiękowych. Umożliwia przeczytanie wielu dokumentów, poczty, broszur, artykułów oraz innych materiałów. Ogromną zaletą multilektora jest umiejętność rozpoznawania druku i odczytywania go wyraźnym i naturalnym głosem.

Efektywną pracę z każdym tekstem zapewnia również powiększalnik Topaz. Poziom powiększenia jest ustawiany przez użytkownika w zależności od potrzeb, a wielkość czytanego obiektu może być zwielokrotniona do 77 razy. W celu lepszej widoczności możliwe jest także wprowadzenie wybranego kontrastu.

Podobne działanie ma lupa elektroniczna Ruby. Jest ona łatwa w obsłudze dzięki wyraźnie wyczuwalnym przyciskom. Jej dodatkowym walorem jest niewielki rozmiar i poręczność. Lupa jest bardzo funkcjonalnym sprzętem.

Biblioteka posiada również zestawy komputerowe z programem udźwiękawiającym JAWS, programem powiększającym zawartość ekranu MAGic, aplikacją przeznaczoną do rozpoznawania pisma ABBYY Fine Reader oraz aplikacją zamieniającą dokumenty tekstowe na pliki dźwiękowe Magni. Obsługę tych programów ułatwia klawiatura Magic Keyboard z dużymi klawiszami oraz powiększona mysz komputerowa Big Track. Do obsługi komputera wykorzystywany jest monitor brajlowski Focus 40. Jest on używany razem z oprogramowaniem czytającym ekran (np. JAWS).

Kolejnym łatwym w obsłudze urządzeniem jest przenośny ClearReader. Sprzęt ten skanuje druk i odczytuje zawartą w nim treść. Cechuje się bezbłędnym i natychmiastowym rozpoznawaniem tekstu. Podobnie jak pozostałe produkty charakteryzuje się wysoką jakością i wygodą obsługi.

Najbardziej popularne wśród osób niedowidzących są Czytaki Plus. Swoim rozmiarem czytnik przypomina telefon z klawiaturą oraz dodatkowymi przyciskami służącymi do włączania i wyłączania, a także obsługi dyktafonu. Posiada również funkcję umożliwiającą zwalnianie i przyspieszanie tempa nagrania. Urządzenie odczytuje nagrane książki, które zapisane są na karcie SD. Odczyt plików tekstowych jest możliwy dzięki wbudowanemu syntezytorowi mowy Ivona. Ze względu na niewielki rozmiar i łatwość obsługi cieszy się dużym zainteresowaniem.

Biblioteka udostępnia ponad 1000 tytułów książki mówionej zapisanych w specjalnym formacie elektronicznym. Ich odtworzenie umożliwiają Czytaki Plus.

Wszystkie zaprezentowane sprzęty są w pełni przystosowane do obsługi przez osoby niewidome i niedowidzące. Urządzenia wspomagające dają im niezbędne wsparcie, aby mogły samodzielnie żyć i funkcjonować. Dla osób z dysfunkcją wzroku są to nowoczesne i innowacyjne rozwiązania. Biblioteka wyposażona w tego rodzaju sprzęt umożliwia im korzystanie z dóbr kultury, podjęcie nauki czy realizację zainteresowań.

Biblioteka osiedlowa w środowisku – Filia nr 12

Biblioteka to instytucja kultury, której głównym zadaniem jest gromadzenie, opracowywanie, udostępnianie i przechowywanie materiałów bibliotecznych. Ze względu na charakter środowiska czytelniczego wyróżniamy biblioteki naukowe, fachowe, publiczne i szkolne. Filia osiedlowa należy do rodziny bibliotek publicznych, których zadaniem jest m.in. zaspokajanie potrzeb czytelnicznych i informacyjnych, upowszechnianie czytelnictwa, kształtowanie kultury czytelniczej, popularyzacja zbiorów i usług w środowisku lokalnym, organizowanie różnych form pracy kulturalnej oraz rozrywki.

Filia nr 12 przy ulicy Zagórskiej 60 spełnia zadania biblioteki publicznej od czterdziestu ośmiu lat. Uroczystego otwarcia dokonano 22 lutego 1968 r. Placówka stanowiła wówczas oddział Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kielcach. Od początku mieściła się na parterze bloku, w lokalu o powierzchni 110 m². Dysponowała około 2000 książek, z wolnym dostępem do półek. Filia została otwarta w nowo powstałym osiedlu KSM. Urządzono ją nowocześnie, rozwijała się prężnie, a w ciągu pierwszych trzech dni zapisało się do niej ponad 100 czytelników. W bibliotece organizowano spotkania z interesującymi ludźmi. Pierwsze odbyło się już 24 lutego. Było to spotkanie czytelników z członkami Klubu Literackiego „Ponidzie”.

Obecnie placówka jest częścią Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kielcach, która za-inaugurowała swoją działalność 1 maja 2002 r. Mieści się wciąż w tym samym budynku na osiedlu KSM. Zbiory biblioteczne obejmują 28000 woluminów oraz 35 tytułów czasopism. W 2015 r. zarejestrowano ogółem 3216 czytelników, w 2016 r. – 3122. Wśród odwiedzających bibliotekę przeważają osoby mające powyżej 60 lat. Ogólnie jest to około jedna trzecia zarejestrowanych użytkowników. Prawdopodobnie ta wynika zapewne z naturalnego „starzenia” się osiedla. Widoczny spadek liczby czytelników może mieć także związek z wykruszaniem się najliczniejszej jak dotąd grupy odwiedzających.

Rozpowszechnianie się alternatywnych źródeł zdobywania wiedzy jest przyczyną dość niskiej frekwencji młodszych grup wiekowych. Uczniowie i studenci korzystają z Internetu, co jest zjawiskiem stosunkowo nowym. Coraz więcej osób korzysta też z e-booków i audiobooków. Dawniej podstawowym nośnikiem wiedzy oraz informacji były książki i prasa. Wyzwaniem dla współczesnej biblioteki jest zatem zachęcanie i przekonanie czytelników

do sięgania po tradycyjne źródła wiedzy oraz umożliwienie im korzystania z innych, nowoczesnych metod.

Filia nr 12 jest prężnie działającą placówką, zrośniętą z osiedlem KSM. Wciąż można w niej spotkać czytelników, którzy korzystają z jej usług od pierwszych lat istnienia. Można powiedzieć, że jest to instytucja pokoleniowa. Obecnie przychodzą do niej dzieci, wnuki, a nawet prawnuki pierwszych czytelników. Są to ludzie, dla których biblioteka jest ważnym punktem osiedla, ośrodkiem kultury i nieodłącznym elementem codziennego życia. Osiedle może poszczycić się dużą kulturą czytelniczną, co zawsze przekładało się na frekwencję w bibliotece. Osoby odwiedzające placówkę chętnie rozmawiają na temat przeczytanych książek, dzielą się uwagami, przedstawiają własny punkt widzenia oraz sugestie dotyczące księgozbioru. Często pytają o nowości wydawnicze, proponują zakup konkretnych tytułów. Wizytę w swojej osiedlowej bibliotece traktują jako rodzaj rozrywki. Spora grupa stałych mieszkańców odwiedza codziennie czytelnię, przegląda dzienniki oraz prasę kolorową. Stali bywalcy bardzo często przynoszą własne książki i czasopisma, zasilając tym samym biblioteczne zbiory. Interesują się życiem kulturalnym osiedla i wydarzeniami, w których filia bierze udział.

W placówce mają miejsce cykliczne imprezy organizowane głównie dla najmłodszych czytelników, których celem jest zachęcenie dzieci do korzystania z biblioteki. Filia współpracuje z okolicznymi szkołami i przedszkolami. W miesiącu odbywa się zwykle cztery bądź pięć imprez bibliotecznych. Uczniowie i przedszkolaki poznają instytucję poprzez zabawę i rozrywkę. Prowadzone są dla nich specjalne lekcje, konkursy, czasem także krótkie przedstawienia kukielkowe. Zdarzają się również tematyczne spotkania z interesującymi gośćmi, między innymi pracownikami różnych instytucji lub służb, a także spotkania autorskie. Od czasu do czasu pracownicy odwiedzają zaprzyjaźnione przedszkole z przygotowanym przez siebie programem zabaw. Organizowane są także konkursy wakacyjne, w których chętnie biorą udział najmłodszy oraz zajęcia w czasie ferii.

W bibliotece odbywają się również imprezy dla dorosłych czytelników. Najczęściej są to szkolenia z serii Internet dla seniora, czy też cykliczne warsztaty decoupage'u. W poprzednich latach organizowane były poranki i wieczorki poetyckie dla dorosłych i młodzieży w związku ze Światowym Dniem Poezji. W roku 2009 odbyło się spotkanie z przedstawicielami kieleckiego oddziału Stowarzyszenia Rodzin Katyńskich. Czteroosobowy zespół prelegentów pod przewodnictwem Iwony Strygner dzielił się refleksjami dotyczącymi wydarzeń z 1942 r. W 2016 r. odbyła się prelekcja *Kielce – okruchy przeszłości*, podczas której Maciej Cichoń, wolontariusz Muzeum Historii Kielc opowiedział wiele ciekawostek związanych z przeszłością miasta.

Od 2009 r. filia rozpoczęła wypożyczenia przy pełnej automatyzacji, którą poprzedziły intensywne prace przygotowawcze. Wszystkie zbiory zostały wprowadzone do bazy

Internet dla seniora w Filii nr 12, 2011 r.

komputerowej. Pierwsze dni pracy w nowym systemie mogły przerażać niekończącymi się kolejkami, co początkowo kłóciło się z zakładanym usprawnieniem obsługi. Był to jednak stan przejściowy, związany z rejestracją kart bibliotecznych. Po kilku dniach sytuacja ustabilizowała się, a czytelnicy szybko przyzwyczaili się do nowej rzeczywistości. Wypożyczanie odbywa się odtąd w systemie MATEUSZ. Dzięki automatyzacji czytelnicy zyskali możliwość rezerwacji książek, zamawiania ich przez Internet, a także podglądu własnego konta i przeglądania historii wypożyczeń. Z ułatwień tych korzysta coraz więcej osób, także starszych. Większość z nich otrzymuje powiadomienia SMS-owe na telefon z informacją o terminie odbioru zarezerwowanych pozycji.

W 2009 r. filia została wyremontowana i zyskała nowy, przyjazny wygląd. Wcześniej dwa działy – dziecięcy i dla dorosłych – funkcjonowały osobno. Po remoncie utworzono jeden punkt obsługi dla wszystkich. Przebudowano także czytelnię. Placówka zyskała więcej przestrzeni, co jest istotne przy ciągle powiększającym się księgozborze i wygląda nowocześniej. Przywrócono również wolny dostęp do półek, którego nie było przed remontem. Wielu czytelników przyjęło to z zadowoleniem, choć niektórzy wolą zdać się na gust bibliotekarzy i wybierają polecane przez nich tytuły.

Z racji tego, że filia zajmuje lokal na parterze, jest dogodna dla osób niepełnosprawnych. Dodatkowym atutem placówki jest galeria artystyczna. Obrazy wystawiane są w oknach wzdłuż chodnika i cieszą się zainteresowaniem nie tylko osób korzystających z biblioteki, ale też przypadkowych przechodniów. Wielu artystów chętnie przekazuje prace, by móc zaprezentować swoją twórczość lokalnej społeczności.

Filia nr 12 bierze także udział w wydarzeniach kulturalnych obejmujących swym zasięgiem nie tylko osiedle, lecz także całe miasto. W roku 2015 po raz pierwszy wzięła

udział w Nocy Bibliotek, ogólnopolskiej akcji promującej czytanie w niekonwencjonalny sposób. Wzięło w niej udział duże grono zaprzyjaźnionych czytelników, chcących podzielić się z innymi swoimi pasjami oraz zainteresowaniami. Hasło imprezy brzmiało *Biblioteczna Noc Hobbyisty*. Przygotowano mnóstwo atrakcji dla dzieci i dorosłych, między innymi teatrzyk kukielkowy, scenki, które odegrała młodzież z osiedla, quizy, konkursy, prelekcje, wystawki oraz poczęstunek. Zaproszeni goście chętnie uczestniczyli we wszystkich działaniach i wyrażali swoje zadowolenie z przebiegu imprezy.

Od lat biblioteka bierze udział w obchodach Święta Kielc, dużego przedsięwzięcia organizowanego przez miasto, przygotowując cieszące się sporym zainteresowaniem konkursy i zabawy dla dzieci. Odbywają się one na placu w Parku Miejskim. Wielu stałych czytelników co roku zagląda do parku, by uczestniczyć w przygotowanym przez filię programie.

Filia nr 12 jest ważnym miejscem na mapie osiedla. Odgrywa istotną rolę w życiu lokalnej społeczności, jest miejscem spotkań i wymiany poglądów, chętnie odwiedzanym podczas codziennych zakupów. Ma wielu zaprzyjaźnionych, stałych czytelników. Współpracuje z pobliskimi instytucjami i wciąż rozszerza zasięg swych działań nawiązując kontakty między innymi z przedszkolami spoza granic osiedla.

Biblioteka nadal będzie służyć mieszkańcom, a wykorzystując nowe możliwości, które stwarza automatyzacja oraz Internet, będzie pozyskiwać wiernych czytelników na kolejne owocne lata pracy.

Sienkiewicz – refleksja na temat wystawy

Kto dzisiaj czyta o Sienkiewiczu? Okazuje się, że nie tylko historycy, wykładowcy literatury, językoznawcy czy studenci. W czerwcu 2016 r. można było zaobserwować grupy przechodniów, które zatrzymywały się przed ustawioną na Placu Literatów wystawą *Henryk Sienkiewicz (1846-1916). Człowiek, pisarz, obywatel*. Wśród nich byli dorośli, młodzież i dzieci. Sienkiewicz „był esencjonalnie towarzyski, garnął się do ludzi i chciał się podobać”¹, stąd też na miejsce ekspozycji wybrano główny deptak w mieście.

Wystawa była jedną z wielu inicjatyw podjętych przez MBP w Kielcach, których celem było upamiętnienie 170. rocznicy urodzin i 100. rocznicy śmierci pisarza. Każda część prezentowała inny aspekt jego życia i twórczości.

Ludzie, o których trzeba pamiętać

Henryk Sienkiewicz pochodził z rodziny, w której tradycje rycerskie i patriotyczne połączyły się z wartościami humanistycznymi. Po mieczu odziedziczył zamiłowanie do historii, po kądzieli - do literatury.

Pierwszą część wystawy poświęcono członkom rodu Sienkiewiczów, którzy brali udział w walkach o niepodległość Polski i innych krajów Europy, a także rodzinie Cieciszowskich, szczytającej się znakomitymi przodkami o literackich zdolnościach.

Wspomniano również o kobietach, które odegrały istotną rolę w życiu pisarza. Pięć z nich miało na imię Maria.

Miejsca, które wypada odwiedzić

Druga część ekspozycji zachęcała do odwiedzenia trzech miejsc w Polsce, w których gromadzone są cenne pamiątki po Sienkiewiczu.

Pierwsze z nich to Muzeum Henryka Sienkiewicza w Oblęgorku, które powstało w 1958 r. dzięki staraniom dzieci pisarza.

Drugie – Muzeum Henryka Sienkiewicza w Woli Okrzejskiej – utworzono w 1966 r., w miejscu jego urodzin.

Kolejne, działające pod patronatem Biblioteki Raczyńskich, otwarto w 1978 r. Mowa tu o Muzeum Literackim Henryka Sienkiewicza w Poznaniu.

¹ W. Gombrowicz, *Dziennik 1953-1956*, Kraków-Wrocław 1986, s. 240.

Fakty, o których warto wspomnieć

*Wartość człowieka mierzy się jego uczynkami, tymi zwłaszcza, które przeżywają go i trwają po jego śmierci. (...) Po Sienkiewiczu zaś człowieku, obywatelu i działaczu pozostały (...) pamiątki żywe dotąd i cenione, choć nie zawsze oglądając je ma się świadomość, iż są one jego dziełem w takim czy innym stopniu. (...) Jak na jednego człowieka, który osiągnięciami wieloletniej uczciwej i rzetelnej pracy dzielił się ze społeczeństwem i tam, gdzie widział prawdziwą potrzebę, nie odmawiał pomocy, to było wiele, bardzo wiele.*²

Trzecia plansza prezentowała działalność społeczną, charytatywną i patriotyczną Henryka Sienkiewicza. Pisarz brał czynny udział w wielu inicjatywach naukowych, kulturalnych i oświatowych. Nie skąpił również pomocy najbliższym i przyjaciółom.

Książki, które należy przeczytać

*Sienkiewicz (...) pozostawił spadek literacki, który w wydaniu zbiorowym, obejmującym również korespondencję, wypełniłby jakichś siedemdziesiąt tomów. Gdyby któraś z naszych bibliotek potrafiła spadek ten zgromadzić w całości, w wydaniach polskich i przekładach, musiałaby na ten cel przeznaczyć nie ogromną salę, lecz osobny pawilon. Bo autor „Kryżaków” był i jest dotąd najpoczytniejszym pisarzem polskim u obcych, w kraju zaś już po wojnie dzieła jego rozeszły się w milionach egzemplarzy. Tak przedstawiają się uczynki pisarskie Sienkiewicza.*³

Ostatnia część ekspozycji dotyczyła lektur, które od najmłodszych lat fascynowały Sienkiewicza oraz kolekcji książek zgromadzonej przez niego w ciągu całego życia. Przypomniała także dorobek literacki pisarza, za który w 1905 r. przyznano mu Nagrodę Nobla.

Kto dzisiaj czyta Sienkiewicza? Zapewne wielu zna go tylko z lektury szkolnej, inni czytają, gdyż wypada. Dla jednych studiowanie jego dzieł to przyjemność, drugich zaś styl i język autora męczy lub nawet drażni.

Na temat Sienkiewicza pisał niegdyś w *Dzienniku 1953-1956* Witold Gombrowicz. Chociaż okrasił swą wypowiedź sporą dawką ironii, dostrzegł ogromny wpływ twórcy na niezliczone rzesze odbiorców:

Sienkiewicz to marzenie, na jakie pozwalamy sobie przed zaśnięciem... lub sen... A więc fikcja? Kłamstwo? Samooszukaństwo? Rozwiązłość duchowa?

*A jednak on jest najbardziej chyba realnym faktem naszego życia literackiego. Żaden z naszych pisarzy nie był w połowie tak rzeczywisty jak Sienkiewicz – mam na myśli, że był on naprawdę czytany i czytany z rozkoszą. [...] A więc: nie nierzeczywisty i nawet kłamliwy świat, który stwarzał, lecz arcyrealny wpływ, który wywierał. [...]*⁴

² J. Krzyżanowski, *Henryka Sienkiewicza żywot i sprawy*, Warszawa 1966, s. 266-267.

³ Tamże.

⁴ W. Gombrowicz, *Dziennik...*, s. 239.

Czytam Sienkiewicza. Dręcząca lektura. Mówimy: to dosyć kiepskie, i czytamy dalej. Powiadamy: ależ to taniocha i nie możemy się oderwać. Wykrzykujemy: nieznośna opera! i czytamy w dalszym ciągu, urzeczeni.

Potężny geniusz! – i nigdy chyba nie było tak pierwszorzędnego pisarza drugorzędnego. To Homer drugiej kategorii, to Dumas Ojciec pierwszej klasy. Trudno też w dziejach literatury o przykład podobnego oczarowania narodu, bardziej magicznego wpływu na wyobraźnię mas. [...] Przesadzam?⁵

⁵ Tamże, s. 352.

Gry w bibliotece publicznej

Na przestrzeni kilkunastu minionych lat biblioteki publiczne znacząco się zmieniły. Nie chodzi wyłącznie o zmianę ilościową, mierzoną rozmiarem księgozbiorów, liczbą placówek, ich metrażem czy zatrudnieniem. Jeśli weźmiemy pod uwagę rodzaj zbiorów, zaszła także zmiana jakościowa. Z typowych „magazynów książek” biblioteki przeobraziły się w multimedialne centra informacji i kultury, a niekiedy wręcz po prostu rozrywki. Należy zwrócić uwagę, że nawet ci, którzy do tej pory nie włączyli się w nurt zmian, próbują nadrobić czas wzorując się na sprawdzonych przez pionierów rozwiązaniach. Zdaje się, że spóźnieni nie mają innej drogi, ponieważ - zgodnie ze znanym powiedzeniem – „kto stoi w miejscu, ten się cofa”.

Podział gier, gatunki

Przeciętny, nieobyty w świecie „rozrywek bez prądu” człowiek nie zastanawia się nad subtelnymi różnicami w zakresach znaczeniowych takich określeń jak „gry planszowe” i „gry stołowe”. Warto zatem uporządkować i wyjaśnić stosowaną w tej dziedzinie terminologię, z ważnym zastrzeżeniem, że podział jest umowny. W praktyce często powstają gry łączące cechy dwóch lub więcej rodzajów. Poniższa klasyfikacja ułatwi orientację w gąszczu dostępnych na rynku publikacji.

Najszerszym pojęciem są gry stołowe (ang. *tabletop games*), zgodnie z nazwą toczące się przy stole lub innej płaskiej powierzchni. Należą do nich: gry planszowe, karciane, gry w kości i układanki.

Do gier karcianych (ang. *card games*), rozgrywanych z użyciem całości lub części standardowej talii od dwójki do asa, zalicza się m.in. popularny pasjans, poker, makao, nieskomplikowana wojna i zdecydowanie trudniejszy, ćwiczący logiczne myślenie i pamięć – brydż. Są one abstrakcyjne, tzn. nie osadzone w żadnej tematyce. Jednak współczesne gry karciane dla szerszego grona odbiorców to produkcje wprowadzające własne talie, wyobrażoną scenierię i zasady. Mowa tu np. o logicznej układance *Kotobirynt*, strategii *O mój zboże!* oraz quizach z serii *Timeline* i *Cardline*. Godny uwagi jest skojarzeniowy *Dixit*, a także symulujące przebieg życia *CV*. Wyjątkowym atutem dwóch ostatnich publikacji jest oprawa graficzna.

Gry kościane (ang. *dice games*) wykorzystują wielościennie kości oznaczone symbolami, najczęściej cyframi. Zwyczajna gra w kości polega na prostym liczeniu punktów – wyrzuczonych oczek. Ponieważ każdy rzut daje absolutnie przypadkowy wynik, kości często włącza się do instrumentarium innych gier w celu wprowadzenia elementu losowości.

Układanki (ang. *tile-based games*) polegają na łączeniu elementów (zazwyczaj jednakowej wielkości) na zasadzie podobieństwa lub identyczności. Najpopularniejsze z nich to: puzzle, domino, madżong, anagramy, tangram. Do tej grupy można również zaliczyć układanki słowne typu *Scrabble*, jak i gry typowo zręcznościowe. Wśród tych ostatnich znajdują się chociażby bierki czy *Jenga*, polegająca na budowie coraz wyższej wieży z klocków wyciąganych z niższych jej pięt. Tego rodzaju gry ćwiczą spostrzegawczość, zręczność, koordynację na linii oko-ręka, logiczne myślenie i umiejętność planowania.

Gry planszowe (ang. *board games*) wymagają planszy z rozrysowanymi polami, po których – wedle ustalonych reguł – poruszają się pionki. Jest to najbardziej zróżnicowana wewnętrznie kategoria. Kwestia losowości jest tutaj jedną z ważniejszych i stanowi podstawę podziału planszówek na dwie duże kategorie: w stylu niemieckim i amerykańskim.

Pierwsze z nich, zwane także eurogrami (ang. *eurogames*), charakteryzują się nieskomplikowanymi zasadami, ale wymagają dokonywania trudnych wyborów. Liczy się w nich nie tyle łut szczęścia, co odpowiedni dobór strategii. To umiejętności graczy, a nie przypadek powinny dyktować ostateczny wynik. Zazwyczaj są to gry dobre dla całej rodziny. Klasycznymi przykładami są: *Osadnicy z Catanu*, *Carcassonne*, *Agricola*, *Wsiąść do pociągu* i *7 Cudów Świata*.

Gry w stylu amerykańskim, ze względu na silne osadzenie w realiach tematu, zbliżone są niemal do symulacji. Mechanika zbudowana jest na tematyce, która stanowi trzon gry. Chociaż ważna jest warstwa strategiczna, losowość ma zdecydowanie większe znaczenie niż w eurograch i potrafi pokrzyżować plany. Rozgrywki toczą się wokół konfliktu, wymagają np. odbierania sobie nawzajem zasobów, walki między pionkami itp. Reguły gier w stylu amerykańskim są zazwyczaj skomplikowane. W warstwie czysto estetycznej, gry z gatunku *ameritrash* odznaczają się najczęściej starannie wykonanymi, ozdobnymi pionkami – figurkami wiernie odwzorowującymi różne postacie i budynki, np. czarodzieja, łuczniaka, jeźdźca, smoka, zamku itp. Do gier *ameritrashowych* zaliczają się m.in.: *Gra o Tron*, *Battlestar Galactica*, *Twilight Imperium*.

Specyficzną odmianą są zbliżone do symulacji gry wojenne (ang. *miniature wargaming*), zwane też bitewnymi, figurkowymi lub po prostu strategicznymi. Przykładowe gry bitewne to *Ryzyko* i publikacje z cyklu *Neuroshima*.

Nie należy wszelako zapominać o grach planszowych abstrakcyjnych, tj. skupiających się wyłącznie na strategii działania gracza i pozbawionych losowości. Do grupy tej należą: szachy, warcaby, tryktrak. Rządzące nimi reguły są niezbyt trudne do opanowania, ale brak im głębi fabularnej, stanowiącej o atrakcyjności.

Niejako obok tych rodzajów gier funkcjonują niezwykle interesujące, twórcze i rozwijające gry fabularne (RPG, ang. *role-playing games*, pot. erpegi, rolpleje). Niekoniecznie wymagają one stołu, ponieważ jedynymi niezbędnymi przyborami są kartka i długopis, a i to nie

w każdym przypadku. Silnie angażują przede wszystkim fantazję, dlatego nazywane bywają grami wyobraźni. Gra przebiega w formie narracji, a gracze wcielają się w role fikcyjnych postaci; opowiadają oni o swoich działaniach, prowadzą dialogi, opisują świat wyobrażony, w którym toczy się akcja. Bogactwo konwencji rozciąga się od światów fantasy, poprzez science-fiction, cyberpunk, steampunk, aż po horror. Celem uczestników jest rozegranie zaplanowanego scenariusza przy użyciu określonych zasad, zwanych mechaniką gry. Gry takie nierzadko rozgrywane są przez kilka spotkań. Jednymi z najpopularniejszych są: *Dungeons & Dragons*, *Warhammer*, Lovecraftowski *Zew Cthulhu*, a także rodzimy *Wiedźmin: Gra Wyobraźni*. Większość została z powodzeniem zaadaptowana na komputery i konsole.

Pozostają jeszcze gry terenowe: miejskie i biblioteczne. Warto o nich wspomnieć, gdyż stanowią ciekawą propozycję dla czytelników w każdym wieku. Gra terenowa składa się z szeregu zadań do wykonania, związanych z jakimś miejscem. Rozwiązania należy wpisywać np. do krzyżówki albo gromadzić przyznawane za prawidłowe odpowiedzi przedmioty. Wszystkie zgromadzone odpowiedzi i zdobyte fanty oznaczają zwycięstwo. Pytania dotyczą wybranego tematu (np. pisarza, cyklu powieści, historii regionu) lub samej biblioteki, a klucze i podpowiedzi znajdują się na jej terenie. Gra przypomina dawne podwórkowe „podchody”. Jest to świetna okazja do poznania zbiorów, układu na półkach, zasad korzystania, doskonalenia wyszukiwania informacji, korzystania z katalogu itd., a wszystko to odbywa się w formie zabawy.

Źródła informacji i źródła pozyskiwania

Aby odnaleźć się w takim gąszczu publikacji, nieodzowne okazuje się skorzystanie z fachowych recenzji i opinii samych graczy. Te pierwsze odnajdziemy przede wszystkim w anglojęzycznym serwisie BoardGamesGeek.com – największej bazie informacji o planszówkach¹.

Wspomniane wyżej recenzje, zapisy przebiegu rozgrywek, instruktaże dotyczące zasad itp. umieszczane są przez wielu planszomaniaków na YouTube, także w języku polskim. Popularnością cieszą się również blogi recenzenckie na temat planszówek. Bardzo dużo przystępnych informacji, analogicznych do wcześniej omówionego serwisu, zawiera strona sklepu internetowego Rebel.pl.

Jednym z kryteriów, które warto wziąć pod uwagę wybierając gry do biblioteki, są nagrody branżowe. Renoma Spiel des Jahres (z niem. *Gra roku*) dawno już przekroczyła granice Niemiec – obecnie jest to najbardziej prestiżowe wyróżnienie na europejskim rynku. Honorowane są nim często gry rodzinne, choć istnieje jeszcze osobna nagroda dla publikacji dla dzieci – Kinderspiel des Jahres. Produkcje bardziej złożone walczą o przyznawany równoległe tytuł Kennerspiel des Jahres oraz o Deutscher Spiele Preis, nagrodę rozdawaną na

¹ Na dzień 29.05.2016 baza liczyła 84 062 opisy.

targach planszówkowych w Essen. Analogicznymi rodzimymi odznaczeniami są: Gra Roku i Zaawansowana Gra Roku.

Dywersyfikacja zasobów gromadzonych przez bibliotekę pociąga za sobą czasami konieczność znalezienia nowych dostawców, jeśli dotychczasowi nie posiadają w ofercie poszukiwanych materiałów. Istnieją hurtownie wyspecjalizowane w dystrybucji gier planszowych, w których wybór bynajmniej nie ogranicza się do kasowych przebojów i marketingowych hitów. Tym niemniej trzeba zauważyć, że potentaci rynku książki od pewnego czasu oferują bardzo szerokie spektrum gier. W dobie cyfryzacji nietrudno znaleźć konkurencyjną cenę w jednym z licznych sklepów internetowych. Organizując masowe wydarzenia popularyzujące planszówki, takie jak konwenty, zloty, turnieje itp., nie można pominąć wydawców i lokalnych sklepów z zabawkami. Wszak w zamian za wypożyczenie gier, otrzymują oni bezpłatną reklamę (czasami np. możliwość ustawienia stoiska i promocji własnego asortymentu). Poza zakupem, okazjonalnymi wypożyczeniami i darami sponsorów, biblioteka może pozyskać gry poprzez udział w promujących je warsztatach, takich jak Zielone Gry z zakresu ekologii i ochrony środowiska – projekt Centrum Rozwiązań Systemowych.

Korzyści i koszty, czyli konsekwencje

Dzięki należytemu przygotowaniu nowej kategorii zbiorów, biblioteka zyskuje na atrakcyjności w oczach użytkowników, poszukujących nie tylko lektury, lecz także innych form rozrywki. Przede wszystkim jednak gry mogą stać się doskonałym narzędziem w działalności kulturalno-oświatowej. Odpowiednio dobrana tematyka pozwala przeprowadzić ciekawe lekcje biblioteczne i inspirujące warsztaty.

Przed zakupem należy przygotować się do odmiennego opracowania formalnego i rzeczowego, a później umieścić opisy zbiorów w odrębnym katalogu. Pojawia się też potrzeba wygospodarowania odpowiedniego miejsca w bibliotece i przemyślenia sposobu udostępniania. Jednak bez względu na to, czy gry będą dostępne tylko na miejscu, czy wypożyczane do domu, trzeba mieć nad nimi ściślejszą kontrolę niż nad księgozbiorem. Specyfika tych publikacji polega bowiem m.in. na dużej liczbie elementów². Kompletność gier warunkuje sens ich dalszej obecności w zbiorach, nie powinny zatem pozostawać w wolnym dostępie. Przy zwrocie bibliotekarz musi sprawdzić zawartość pudełka z instrukcją lub listą. Zasady korzystania z gier powinny zostać jasno określone w regulaminie.

Wiele gier, zwłaszcza tych, które okazały się przebojami, doczekało się licznych, wydawanych sukcesywnie dodatków³. O ile prywatny użytkownik może być zainteresowany

² Rekordowa pod tym względem strategia *Cywilizacja: Poprzez Wieki* składa się z niemal 600 kart, znaczników i plansz. Przeciętnie jednak pudełka planszówek (np. *Osadnicy z Catanu*, *Dixit*) zawierają od 100 do 200 elementów.

³ *Osadnicy z Catanu* rozbudowani zostali o cztery dodatki: *Żeglarze*, *Miasta i Rycerze*, *Kupcy i Barbarzyńcy*, *Odkrywczy i Piraci*. Dla wersji podstawowej i dwóch pierwszych dodatków wydano także rozszerzenia do 5-6 graczy. Osobno dokupić można dwa scenariusze: *Najlepsi Przyjaciele* i *Ropa z Catanu*. Do *Carcassonne* opublikowano po polsku siedem dużych i sześć małych dodatków, inne nie ukazały się w Polsce. *Dixit* wzbogaca pięć dodatków, *CV* – jeden niewielki.

wzbogacaniem i urozmaicaniem rozgrywki w ten sposób, aż do skompletowania całej kolekcji rozszerzeń, o tyle dla biblioteki te uzupełniające publikacje są problematyczne. Po pierwsze, najczęściej ich łączny koszt przekracza koszt podstawowej wersji. Po drugie, zgodnie z nazwą są to publikacje niesamodzielne, do wykorzystania tylko w połączeniu z pierwszym tytułem z serii, który zawiera zestaw elementów i reguł, nieznacznie uzupełnianych i modyfikowanych przez następne. Nie wypożyczamy zatem jednego tytułu, lecz co najmniej dwa. Pozostałe dodatki leżą na półce, dopóki nie zostanie zwrócona niezbędna do rozgrywki podstawka. Zwróćmy uwagę, że poruczone użytkownikowi pudełka zawierają podobne lub nawet identyczne żetony, karty, figurki itd. Rodzi to trzeci problem, mianowicie konieczność prawidłowego rozdzielenia wszystkich elementów zgodnie z ich przynależnością do wersji podstawowej albo rozszerzenia. Wydaje się, że warto raczej skupić się na różnorodności oferowanych tytułów i gatunków gier niż skupiać na rozbudowie jednej serii.

Które gry i w jaki sposób sprawdzą się w bibliotece?

W obliczu dużej różnorodności dostępnych na rynku gier, pojawia się pytanie o wybór odpowiedniego typu lub typów, które pojawią się w bibliotece. Należałoby zacząć od określenia grupy docelowej, do której adresowane mają być gry. W bibliotekach dla dzieci sprawdzą się planszówki o prostych zasadach, wymagające niewiele czasu, zawierające małą ilość elementów. W celu urozmaicenia oferty dla najmłodszych, warto wyposażać się też w gry zręcznościowe, doskonale nadające się do ćwiczenia sprawności, pamięci i koordynacji wzrokowo-ruchowej. Z pewnością nie zaszkodzi mieć w repertuarze chińczyka i innych prostych gier, polegających wyłącznie na rzucie kośćmi i przemieszczaniu pionka.

Kompletując grotekę, weźmy pod uwagę, że dla wielu dorosłych użytkowników, pamiętających jedynie wspomnianego wyżej chińczyka czy *Monopoly*, nasza placówka może być miejscem pierwszego kontaktu z nowoczesnymi planszówkami. Z tego względu należy zaproponować gry o zróżnicowanym poziomie trudności, aby rozpoczynający swoją przygodę gracze nie zniechęcili się zbyt skomplikowanymi produkcjami, pochłaniającymi więcej czasu na zrozumienie instrukcji niż na samą rozgrywkę. Klasyczne szachy z pewnością uzupełnią paletę gier, ale nie będą nieodzowne.

Należy również wyznaczyć cel, który chcemy osiągnąć upowszechniając gry. Biblioteki pracujące z dziećmi i młodzieżą docenią walory rozwojowe gier logicznych i edukacyjnych, np. o tematyce historycznej, ekologicznej, obywatelskiej i in. Tytuły z tej branży nadają się nie tylko do indywidualnego korzystania – nietrudno opracować dla nich scenariusz zajęć na dany temat i zorganizować warsztaty edukacyjne. Bibliotekarz moderujący rozgrywkę nie tylko zna i wyjaśnia jej zasady, ale też stymuluje graczy do dyskusji i czuwa nad realizacją części merytorycznej zajęć. Co więcej, nie tylko typowe gry edukacyjne (np. *Władcy Doliny*, *IQ*, seria *Gram w...*) zdadzą tu egzamin. Nawet IPN-owska *Kolejka*, opatrzona odpowiednim komentarzem i materiałem historycznym, spełni rolę edukacyjną, zaś rozegrana przez

przedstawiciele różnych generacji (np. młodzież kontra dorośli i seniorzy) niejako będzie moderowała się sama na zasadzie żywej biblioteki i żyjącej historii oraz przekazu międzypokoleniowego. W edukacji historycznej dobrym wyborem będą publikacje IPN-u i Fabryki Gier Historycznych.

Z drugiej strony, jeśli celem biblioteki jest przyciągnięcie większej ilości użytkowników i dostarczenie im materiałów do rozrywki, z pewnością sprawdzą się popularne, szeroko rozreklamowane i rozpoznawalne tytuły, takie jak klasyczna seria *Osadników z Catanu*, ale i wiele produkcji opartych o znane książkowe bądź filmowe pierwowzory. Dadzą one czytelnikom możliwość przeżycia przygód z lektury i wcielenia się w ulubioną postać lub wręcz odwrotnie – zachęcą do sięgnięcia po literacki wzorzec.

Biblioteka, działająca na rzecz integracji lokalnej społeczności, ma szansę dotrzeć do młodych użytkowników oferując im dostęp do instrukcji, scenariuszy i akcesoriów do gier fabularnych. Konieczne będzie dokonanie swoistego wywiadu środowiskowego w celu identyfikacji grup potencjalnych zainteresowanych. Warto też zaproponować czytelnikowi fantastyki grę wyobraźni jako środek pozwalający na głębsze doświadczenie przygód z kart książki. Jeśli bibliotece uda się przekonać graczy do prowadzenia rozgrywek w jej siedzibie i doda ona do tego aktualny, bogaty i zróżnicowany księgozbiór fantasy i science-fiction, stanie się biblioteką, nomen omen, fantastyczną.

Na koniec tych praktycznych porad proponuję kilka szczegółowych, a nie zawsze oczywistych zastosowań gier lub ich części. Nie zawsze bowiem jest czas na przeprowadzenie całej rozgrywki od początku do końca. Poza tym istnieje poważne ograniczenie liczby graczy, co właściwie eliminuje planszówki z typowych lekcji bibliotecznych. Jednakże pomysłowy bibliotekarz zaoszczędzi sporo pracy, korzystając z materiałów zawartych w pudełkach z grami. Ładnie ilustrowane karcianki mogą posłużyć jako baza do wspólnego tworzenia opowieści, dopasowywania obrazków do książek na zasadzie skojarzeń, a nawet układania historii życia – własnej albo kogoś z rodziny lub też danej postaci literackiej (kapitałne w tym przypadku *CV*). *Scrabble* umożliwiają powtórkę alfabetu, małe krzyżówki i wszelkie zabawy słowne. Pytania z quizów to gotowy materiał na konkurs. Zręcznościowe układanki z patyczków, bierek albo klocków można wpleść w zajęcia jako jedną z konkurencji.

Ani dorośli, ani tym bardziej dzieci nie obejdą się bez zabawy. Rozrywkę integrującą rodzinę i grono rówieśnicze, trening pamięci, doskonalenie spostrzegawczości, logicznego myślenia i planowania, rozwijanie wyobraźni – to wszystko zapewniają „gry bez prądu”, planszowe i pokrewne. Jako bibliotekarze dajmy naszym użytkownikom tę możliwość – nie rezygnując z misji krzewienia czytelnictwa, lecz docierając do ludzi nowymi drogami. Biblioteka, jak żadna inna instytucja publiczna, ma potencjał oddziaływania na otoczenie za pomocą najrozmaitszych środków: książek, prasy, filmów, gier, lekcji, spotkań – potencjał umacniania takich niewymiernych wartości, jak wspólne spędzenie czasu twarzą w twarzą

w świecie, w którym każdy jest on-line. A co jeśli ktoś wyciągnie wtyczkę? Biblioteka zostanie otwarta na potrzeby użytkowników.

Literatura:

1. Am/PAP, *Gry planszowe. Reaktywacja*, „Newsweek”, 24.10.2011, <http://stylzycia.newsweek.pl/gry-planszowe--reaktywacja,83754,1,1.html> [dostęp: 29.05.2016].
2. Apiecionek Karolina, *Pionki znowu w grze*, „Focus”, 21.06.2013, <http://www.focus.pl/czlowiek/pionki-znowu-w-grze-9472> [dostęp: 29.05.2016].
3. JK, *Polacy uwielbiają planszówki. Sprzedaż szybko rośnie*, „Newsweek”, 16.04.2015, <http://polska.newsweek.pl/najpopularniejsze-gry-planszowe,artykuly,361103,1.html> [dostęp: 29.05.2016].
4. Morawiec Barbara Maria, *Gry planszowe w bibliotekach*, „Lustro Biblioteki”, 3.07.2014, <http://www.lustrobiblioteki.pl/2014/03/gry-planszowe-w-bibliotekach.html>
5. Woźniak Grzegorz, *Gry planszowe w pracy nowoczesnego bibliotekarza*, „Poradnik Bibliotekarza” nr 2 (790), 2016, s. 32-34.

Śluchowiska radiowe

Spośród licznych form przekazu tekstu na uwagę zasługują sluchowiska radiowe, które od wielu lat mają swoich wiernych odbiorców i choć nie są tak nowoczesne jak audiobooki, dostarczają o wiele więcej bodźców. Dobrzy aktorzy, wartka akcja i efekty dźwiękowe pomagają słuchaczom znaleźć się niejako w centrum wydarzeń. Ponadto, na większą dramaturgię wpływa fakt, że nie da się przewinąć taśmy i wysłuchać dalszego ciągu. Trzeba cierpliwie czekać na kolejny odcinek, który napisze życie.

Moje pierwsze spotkanie z radiową rodziną Matysiaków odbyło się latem 1980 r. Od tamtej pory *Matysiakowie* goszczą u mnie w każdą sobotę o godzinie 13.15.

Jest to najdłuższa w historii Polskiego Radia powieść w odcinkach. Na antenie ukazuje się od grudnia 1956 r.

Z warszawską rodziną przeszliśmy przez różne epoki ustrojowe, ale w każdej z nich powtarzały się te same pragnienia, oczekiwania, radości, smutki, a także wartości – ludzka przyjaźń i przede wszystkim rodzina.

Nie ma już z nami seniorów Matysiaków i innych bohaterów. Radiowe role odgrywało blisko 400 polskich znakomitych aktorów. Na ulicy Dobrej wyrosło już piąte pokolenie, ale wciąż obecna jest seniorka rodu Wisia Matysiakowa. W jej postaci wciela się od 60. lat Ludmiła Łączyńska, która obchodzi w 2017 r. dziewięćdziesiąte czwarte urodziny.

Jesienią 2011 r. wybrałam się wraz ze swoją rodziną do Warszawy. Zwiedziliśmy Muzeum Woli – oddział Muzeum Historycznego m.st. Warszawy, gdzie przy współpracy Archiwum Polskiego Radia oraz Teatru Polskiego Radia przygotowano jubileuszową wystawę *Mieszkam tu nad Wisłą tyle lat...*, poświęconą dziejom i twórcom audycji. W filmowej scenografii zostały pokazane charakterystyczne etapy życia radiowej rodziny w ciągu minionego półwiecza. Częścią ekspozycji były realistyczne wnętrza: reżyserka radiowa – stylizowane studio reżyserskie, w którym dawniej nagrywano odcinki *Matysiaków* oraz pokój rodzinny z lat 50., 70. i 90., w którym elementy wystroju stanowiły przedmioty z epoki (meble, obrazy, fotografie itp.). Przedstawiono również bogatą kolekcję zdjęć twórców, wykonawców i osób realizujących sluchowisko dawniej i dziś. Podczas zwiedzania miałam możliwość odsłuchania kolejnych odcinków powieści.

Wielu słuchaczy uwierzyło, że to co słyszą, dzieje się naprawdę. Aby pomóc borykającej się z problemami i finansami rodzinie, przysyłano do radia nie tylko listy, ale

i paczki. Pani Matysiakowa dostała pralkę, jej synowie Gienek i Stach – rower i trąbkę, a senior Matysiak – lekarstwa. Część z tych rzeczy można było zobaczyć podczas zwiedzania wystawy.

Ekspozycja zrobiła na mnie ogromne wrażenie, czułam się tak, jakbym była w prawdziwym mieszkaniu Matysiaków, gdzie przeżywają swoje radości i troski.

Drugą moją ulubioną powieścią radiową jest słuchowisko *W Jezioranach*, emitowane w niedzielę, również o godzinie 13.15.

Radiowy serial *W Jezioranach* powstał jako „wiejski” odpowiednik „miejskich” *Matysiaków*. Pierwszy odcinek wyemitowano w I Programie Polskiego Radia 29 maja 1960 r. Słuchowisko tylko raz zeszło z anteny. Było to w czasie stanu wojennego, od grudnia 1981 r. do maja 1983 r.

Bohaterem zbiorowym jest zamieszkała w kolonii Trojaki rodzina Jabłońskich wraz ze swym sąsiedztwem. Autorzy przedstawiają losy bohaterów na tle różnych wydarzeń społecznych i politycznych. Sceny, w których mieszkańcy wsi podejmują trudne decyzje mieszają się z wątkami humorystycznymi.

Również w tym słuchowisku wystąpiło wielu znakomitych aktorów, m.in. Kazimierz Opaliński, Zygmunt Kęstowicz czy Maria Żabczyńska. Do dzisiaj pojawia się często w radiowym zespole Franciszek Pieczka, który kreuje postać Wojcieszka Pawlacza. Senior rodu ma już 89 lat. Na szczególną uwagę zasługuje też postać Janusza Kłosińskiego (stryj Jabłoński), niestety pojawia się już coraz rzadziej.

Moja radiowa przygoda z rodziną Matysiaków i Jabłońskich trwa już 36 lat, a muszę dodać, że nie opuściłam żadnego odcinka. Dla mnie słuchowiska te są stałym punktem oparcia. Od początku traktuję radiowych bohaterów jak realne postacie i wczuwam się w ich życie, podobnie jak podczas oglądania mojego ulubionego serialu telewizyjnego *Dom*.

Może to, o czym napisał Stach Matysiak w swojej piosence sprawia, że nadal jestem wierną słuchaczką tych audycji:

(...)

Wiecie, gdzie jest ta ulica, taka jakich innych sto,

Może tylko ta różnica, że ją Dobrą zwą.

(...)

Lecz kto powie dlaczego taka nazwa jak ta,

Dobra, widać dobrego więcej tutaj niż zła.

Dobra – widać dobrego więcej tutaj niż zła.

TWÓRCZOŚĆ BIBLIOTEKARZY

Beata Goc

Samotność w literaturze

Poczucie osamotnienia towarzyszy wszystkim ludziom bez względu na ich wiek, doświadczenie czy światopogląd. Najczęściej dotyka artystów, którzy z wrażliwością dają temu wyraz w swojej twórczości.

Według *Słownika motywów literackich* samotność to „stan wyobcowania i brak możliwości porozumienia się z innym człowiekiem”¹. Przyczyny osamotnienia pochodzić mogą z nas samych bądź wynikać z zaistniałych sytuacji.

Jak twierdzi Bogdan Białek, „samotność jest darem najcenniejszym, ofiaruje nam siebie samych”². Polubienie samotności prowadzi do polubienia siebie, a w dalszej kolejności do polubienia ludzi.

Literatura, jak wiele innych sztuk, to prawdziwe zwierciadło stanów emocjonalnych artystów. Samotność znajduje w niej szczególne odbicie, we wszystkich epokach literackich, gatunkach i językach. Podróż przez literackie dzieła to w dużej mierze podróż przez ludzką i boską samotność, która z jednej strony jest dojmującym doświadczeniem, z drugiej prowadzi do wielkich dokonań.

Zaczynając od Biblii – samotny jest Adam, a Bóg, chcąc mu ulżyć w samotności tworzy Ewę.

Samotny Mojżesz idzie na pustynię, aby ocalić swój ród. Tam ukazuje mu się Bóg w krzaku gorejącym. Pustynia jest symbolem samotności i, o paradoksie wolności, lud Izraela znajduje na niej wyzwolenie z niewoli egipskiej.

Sięgając po dalsze przykłady trafiamy na *Legendę o św. Aleksym*. Bohater skazuje się na odosobnienie, aby poświęcić się Bogu i zasłużyć na zbawienie.

Tytułowy Giaur z powieści poetyckiej Byrona jest samotny jako chrześcijanin wśród wyznawców islamu.

¹ S. Drabarek, J. Falkowski, J. Rowińska, *Szkolny słownik motywów literackich*, Warszawa [1998], s. 399.

² B. Białek, *[Samotność usprawiedliwiamy...]*, Komentarz w: V. Abisetti, *Dobrodziejstwo samotności*, Kielce 2006, s. 4 okładki.

W polskiej literaturze romantycznej ogromną rolę odegrał Adam Mickiewicz. Jego Gustaw z IV części *Dziadów* ma przejmujące poczucie przemijania i samotności. Jest sam, ponieważ nikt nie rozumie jego uczuć.

Podobnie jest w III części. Konrad czuje więcej niż inni ludzie, a co za tym idzie, jest niezrozumiany i wyalienowany. Rozżalony podejmuje desperacki czyn – mierzy się z Bogiem. Pozostaje „samotność – mędrców mistrzyni”³.

Kolejny wieszcz, Juliusz Słowacki, każe Kordianowi wędrować po Europie i doświadczyć kryzysu wartości. Współziomkowie nie chcą go wesprzeć w organizowaniu zamachu na cara. Naród zobojętniał na sprawy Ojczyzny. Kordian nie czuje więzi z narodem, który pogodził się z niewolą.

Podobnie rzecz się ma z poezją. Jak mówi Norwid, poeta jest samotny, ponieważ jest niezrozumiany przez swych rodaków.

Nie tylko romantycy są samotni. Drogę poświęcenia wybrał też bohater *Ludzi bezdomnych* Stefana Żeromskiego. Doktor Judym oddaje się idei, sprawie bardziej znaczącej niż jego życie.

Róża, bohaterka *Cudzoziemki* Marii Kuncewiczowej, idzie za powołaniem, za głosem muzyki i nic nie jest w stanie tego uciszyć. Na zawsze pozostanie jednak niespełnienie i niezadowolenie twórcze, a wszystko dzieje się kosztem życia osobistego.

Samotność artysty może być darem, inaczej nie byłoby sztuki. Widać to w twórczości Vincenta van Gogha.

Dość późno odkryty talent malarski powodował dużą frustrację i nieprzychylną atmosferę środowiska. Można się o tym przekonać czytając listy, jakie van Gogh pisał do swojego brata Theo⁴. Za życia artysty nikt nie dostrzegał jego talentu. Wierzył w niego tylko brat, który znał jego rozterki duchowe i widział brak zrozumienia w najbliższym otoczeniu. Choroba Vincenta powodowała, że trudno mu się żyło będąc w ciągłym rozedrganiu twórczym. Za życia nie sprzedał ani jednego obrazu. Po śmierci malarza wartość ich sięgnęła milionów.

W Warszawie, na Saskiej Kępie, a konkretnie przy ulicy Francuskiej stoi okrągły masywny stolik, przy nim krzesło. Siedzi na nim postać Agnieszki Osieckiej, samotna artystka wśród przechodniów. Zadumana czeka na kogoś? Na coś? Może na natchnienie, które ma przyjść wśród tłumu ludzi. Ale czy nadejdzie?...

Samotność potrzebna jest ludziom, a w szczególności artystom choćby po to, by zebrać myśli i je uzewnętrznić, aby tworzyć i owoce natchnienia przekazać odbiorcom.

Grażyna Jagielska, w książce zatytułowanej *Ona wraca na dobre: podróż terapeutyczna* opisuje wyprawę, którą potraktowała jako terapię po przebytej chorobie. Autorka udała się

³ Cyt. za: B. Drabarek i in., *Szkolny słownik...*, s. 400.

⁴ V. van Gogh, *Listy do brata*, Warszawa 1964.

do Amazonii w poszukiwaniu szczęśliwych chwil. Spojrzenie z dystansu na swoje życie pomogło jej znaleźć szczęście oraz pogodę ducha.

Podobną radość widać w książkach Frances Hodgson Burnett, napisanych z myślą o dzieciach. Mam tu na myśli *Małą księżniczkę* i *Tajemniczy ogród*. Bohaterki obu powieści są samotne, ale znajdują ukojenie w smutku – w pierwszym przypadku dzięki przyjaźni ze szczurem Melchizedekiem, a w drugim poprzez ponowne powołanie do życia zapomnianego ogrodu.

To tylko wybrane przykłady samotności w literaturze, nie sposób wymienić wszystkich.

Samotność może być darem, karą, ale także wyborem. Może ma rację Robin Williams, słynny amerykański aktor mówiąc: „Myślałem, że najgorsze w życiu to być samotnym. Tak nie jest. Najgorsze w życiu to być z ludźmi, którzy sprawiają, że czujesz się samotny”⁵.

⁵ Cyt. za: H. Samson, *Sensownik: opowieści życiowe*, Warszawa 2016, s. 242.

Młodzi literaci z MBP

Pisarzem jest ten, kto pisze.

Jeśli chcesz być pisarzem, pisz.

Regina Brett, *Bóg nigdy nie mruga*, lekcja 18

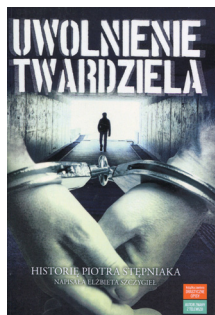
Według opinii ekspertów bibliotekarz XXI wieku musi być „badaczem, doradcą, planistą, menadżerem, nadzorcą, członkiem zespołu, osobą rozwiązującą problemy, ale też potrafiącą naprawić drukarkę”. Innymi słowy – musi być człowiekiem wszechstronnym. Jednym z dowodów na tę wszechstronność jest twórczość bibliotekarzy, którzy nie tylko czytają, wypożyczają, ale i piszą! Okazuje się, że osoby, które pragną dzielić się z innymi swymi przeżyciami, przemyśleniami i spostrzeżeniami, posiadające odpowiednią motywację do pisania własnych tekstów, znajdują się w naszym środowisku. Dwie spośród nich wydanie książek mają już za sobą, pozostałe piszą na razie „do szuflady”, myślę jednak, że ich twórczość również ujrzy niebawem światło dzienne. Przyjrzyjmy się jej bliżej.

Robert Ciulek – bibliotekarz w Filii nr 12, autor opowiadań, jak do tej pory nigdzie niepublikowanych, dostępnych w formie komputerowego wydruku. Teksty Roberta napisane są lekko i barwnie, a on sam potrafi wciągnąć czytelnika w narrację. Opowiadane historie osadzone są w rzeczywistości średniowiecznej. Autor imponuje wiedzą i znajomością realiów Polski wczesnopiastowskiej, czasów wypraw krzyżowych, rozbitcia dzielnicowego i panowania dynastii Jagiellonów. Przytacza wątki fabularne wplecione w historyczne tło, przybliża sylwetki władców polskich, których odbieramy nie tylko jako osoby potężne i wyniosłe, dźwigające brzemień władzy i odpowiedzialności, ale także bliskie nam – zwykłym ludziom. Bohaterowie to autentyczne historyczne postaci, takie jak: Henryk Sandomierski zwany „błędnym rycerzem”, Jaksa z Miechowa, królowa Jerozolimy Melisanda, Władysław Jagiellończyk, królowa Bona czy Ludgarda Maklemburska, nieszczęśliwa księżna ze swą tragiczną historią. Nie brak opisów uroczystości, związanych z ceremoniałem koronacyjnym, wypraw krzyżowych do Jerozolimy, czy też opisów zabytków Konstantynopola. W sposób obrazowy zostały przedstawione realia królewskich i książęcych dworów, kulisy miłosnych romansów i intryg. Po wyjęciu z szuflady i opublikowaniu, opowiadania Roberta będą doskonałą lekturą, nie tylko dla zainteresowanych historią.

Aneta Szcześniak (Filia nr 2) - laureatka kilku konkursów plastycznych, amatorsko tworzy rysunki i kolaże. Powieścią *Błazen zły* zadebiutowała będąc na V roku studiów. Jest to współczesna historia znajomości mającej swój początek w Internecie, stąd charakterystyczny język powieści – zapis rozmów SMS-owych i e-mailowych oraz młodzieżowy slang. Opowieść realna i prawdziwa, a jednocześnie metaforyczna i poetycka, nie pozbawiona magicznego pierwiastka. To z kolei zasługa jednego ze środków artystycznych, jaki stosuje autorka – elementu bajki wplatanego w tok narracji, pozwalającego dostrzec drugie dno przedstawionych wydarzeń. Urokliwy klimat malowniczego miasteczka, bajkowa aura oraz mnóstwo znajdujących się w książce sentencji i inspirujących myśli sprawia, że książka oczarowuje od pierwszej do ostatniej strony. (Aneta Szcześniak: *Błazen zły*, Radwan Wydawnictwo Literackie i Naukowe, 2010)

Kolejną osobą, o której twórczości chciałabym wspomnieć, jest **Elżbieta Szczygieł** – bibliotekarka z Filii nr 11. Drzemiąca w jej duszy natura społecznika, która pozwala z pasją i determinacją angażować się w akcje charytatywne (wspieranie pracy szkoły, wakacje dla polskich dzieci na Litwie), tym razem również dała o sobie znać. Autorka zdecydowała się wysłuchać swoistej „spowiedzi” człowieka, który 25 lat życia spędził w więzieniu. Ta osoba, w przestępczym środowisku znana jako „Gepard”, to Piotr Stępiak – gangster, handlarz bronią, narkotykami i żywym towarem, trudniący się napadami, rozbojami i wymuszeniami, człowiek, który jeszcze kilkanaście lat temu był jednym z najgroźniejszych przestępców we Wrocławiu, obecnie działacz stowarzyszenia Arka Noego i terapeuta uzależnień. Stępiak jeździ po Polsce odwiedzając więzienia, poprawczaki, szkoły i radzi młodym ludziom jak uniknąć przestępczej drogi, przez którą sam przeszedł. Przestrzega przed narkotykami i łamaniem prawa, czyli przed tym, co przez połowę życia było jego udziałem. Prowadzi też stałą służbę w kilku więzieniach w Polsce. Historię tegoż właśnie tytułowego „twardziela” opisała nasza koleżanka. Dysponując obszernym materiałem, ukazała historię z perspektywy wspomnianego bohatera. Zastosowała narrację pierwszoosobową, dającą wrażenie autentyczności. *Uwolnienie twardziela* Elżbiety Szczygieł to dowód na to, że nawet z największego mroku zawsze istnieje droga wyjścia. (Piotr Stępiak, Elżbieta Szczygieł: *Uwolnienie twardziela*, Wydawnictwo AF, 2015)

Tomasz Kasprowicz (Filia nr 5) – to jedyny w tym gronie bibliotekarz wkraczający na drogę literatury z własną twórczością poetycką. Jego wiersze to bez wątpienia utwory emocjonalne, poruszające najgłębsze sfery ludzkich uczuć. Poeta nie oscyluje wokół jednej z nich, dotyka niemal każdej. Rozpoczynając od refleksji dotyczącej bytu człowieka (tak kruchego i niestałego, a jednocześnie budzącego determinację do walki i wyjątkowego działania), zmierzając w kierunku tematyki miłosnej, budzącej namiętność i pożądanie, pozostawia wszystkie zmysły czytelnika całkowicie nasycone.

W celu całkowitego oddania nastroju swojej poezji, autor posługuje się licznymi metaforami. Nie są to jednak środki stylistyczne wprawiające odbiorcę w konsternację, utrudniające właściwy odbiór utworu. To właśnie metafory czynią tę poezję zarówno egalitarną, jak i elitarną jednocześnie – dzięki nim zachowuje ona swój wyjątkowy charakter, stając się przystępną, łatwo zrozumiałą dla niemal wszystkich odbiorców. Mamy nadzieję, że utwory Tomasza nie będą kurzyć się w szufladzie i zdobędą wiernych czytelników.

Bibliotekarzy, którzy realizują swoje pasje, nie tylko literackie, mamy wśród nas więcej. Na pewno będzie jeszcze okazja, żeby o nich opowiedzieć.

Bibliotekarstwo i literatura to dwa uzupełniające się wzajemnie światy, a przytoczone wyżej, obiecujące debiuty, autorzy mogą odebrać jako rodzaj osobistego sukcesu. Bo cóż może być miejscem kształtowania gustów czytelniczych i zaspokajania potrzeb intelektualnych, jeśli nie biblioteka?

Z PODRÓŻY

Dorota Adamus

Chiny

Państwo Środka, którego historia liczy 5000 lat, od dawna fascynowało i ciekawiło ludzkość. Jedną z najstarszych istniejących cywilizacji pozostawiła ogromne dziedzictwo kulturowe. Jeżeli chodzi o turystykę, Chiny mają bardzo wiele do zaoferowania. To nie tylko fabryka świata, wielomilionowe miasta i olbrzymie porty przeladunkowe. To również niezwykle barwna kultura, piękno, które wyszło spod ludzkich rąk i przekraczające granice naszej wyobraźni cuda natury.

Chińczycy kochają jeść. Ogromną wagę przywiązują do sposobu przyrządzania potraw oraz do produktów, z których są wykonane. Sztuka przygotowywania jedzenia obejmuje zasady, które biorą pod uwagę zdrowie i witalność ludzkiego organizmu. Kuchnia jest niezwykle urozmaicona, smaczna i niedroga. Jadalne jest wszystko co chodzi, pełza, lata lub pływa. W każdym regionie podstawę większości dań stanowi ryż. Najbardziej popularnym napojem jest herbata zielona, którą podaje się w małych porcelanowych filiżankach.

Zwiedzanie Chin zaczęliśmy od Pekinu, gdzie mieszka prawie 25 milionów osób. Obecnie stolicę państwa określa się jako „Beijing”, czyli stolicę północy. Na pierwszy rzut oka widać kontrast pomiędzy ogromnymi wieżowcami, które spełniają rolę budynków mieszkalnych i biurowych a tradycyjnymi, historycznymi zabudowaniami.

Godnym zobaczenia miejscem w Pekinie jest plac Tiananmen. Ma on ogromne znaczenie historyczne oraz polityczne. Tutaj miały miejsce ważne w historii państwa wydarzenia, m.in. demonstracja w 1919 r., będąca początkiem chińskiego ruchu nacjonalistycznego. W czerwcu 1989 r. plac był świadkiem krwawego stłumienia protestu studentów domagających się rozpoczęcia reform politycznych i demokratyzacji życia publicznego.

Od strony południowej, zawieszono na bramie jedyny publicznie dostępny portret Mao Zedonga. Na ogromnym placu, przed wejściem do Zakazanego Miasta, znajdują się dwa monumentalne obiekty: mauzoleum Mao Zedonga oraz pomnik Bohaterów Ludu, mierzący 38 m. Pierwszy z nich stanowi miejsce pochówku przywódcy Chińskiej Republiki Ludowej. Turyści zwiedzający mauzoleum są poddawani drastycznym kontrolom – nie można tam

wnosić żadnych przedmiotów, robić zdjęć, ani zatrzymywać się przy trumnie wielkiego przywódcy. Jeżeli chodzi o Pomnik Bohaterów Ludu, to znajdujące się na nim płaskorzeźby odwzorowują chińską historię z okresu XIX i XX wieku.

W sąsiedztwie placu Tiananmen znajduje się Zakazane Miasto. Jest to kompleks pałacowy cesarskiej dynastii Ming i Qing, otoczony murem obronnym z wieżami i fosą. Na ogromnym obszarze znajduje się około 800 obiektów, które w sąsiedztwie parków i zdumiewającej przyrody tworzą godny polecenia teren do zwiedzania. Zabudowania stanowią przykład tradycyjnej architektury. Dominującymi kolorami są tutaj złoto i purpura. Elegancja i przepych Zakazanego Miasta kojarzą się z ostatnim władcą – małym Pui, koronowanym w wieku niespełna trzech lat.

Kolejnym punktem na mapie turystycznej Pekinu jest bez wątpienia Pałac Letni, miejsce wypoczynku cesarzy. Kompleks parkowo-pałacowy obejmuje Wzgórze Długowieczności oraz sztuczne jezioro, zajmujące większą część obszaru. Na tych malowniczych terenach znajduje się ponad 100 budowli. Pierwszy wzniesiony tutaj pałac pochodzi z XII w., z okresu dynastii Jin.

Perłą architektury jest niewątpliwie Wielki Mur Chiński. Część jego biegnie w okolicy Pekinu, w obszarze pasma górskiego Badeling. Jest największą budowlą wzniesioną kiedykolwiek przez człowieka i stanowi niezmienny symbol Chin. Służył niegdyś jako wał obronny przed obcymi plemionami koczowników. Mur zbudowano na kamiennych fundamentach, z ubitej ziemi, którą obmurowano ceglami. Szacuje się, że do jego budowy zmuszono miliony niewolników, z których tysiące straciło życie w wyniku ciężkiej pracy. W 1987 r. Wielki Mur Chiński został wpisany na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego UNESCO.

Godna zobaczenia jest Świątynia Nieba złożona z kompleksu sakralnych budowli taoistycznych (również wpisana na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego UNESCO), a także stadion olimpijski, tak zwane Ptasi Gniazdo. Został on wybudowany na Igrzyska Olimpijskie odbywające się w 2008 r.

Podczas pobytu w Pekinie, jeden wieczór spędziliśmy w teatrze Lee Garden na przedstawieniu tradycyjnej chińskiej opery. Urzekła nas ona wspaniałą barwą kostiumów oraz charakterystycznymi piskliwymi śpiewami aktorów. Od pracujących w teatrze artystów wymaga się wyjątkowych zdolności muzyczno-wokalnych, a także doskonałej sprawności fizycznej.

W okolicy Pekinu warto odwiedzić hodowlę pereł, której podstawą jest małża słodkowodna. Można tam dokonać zakupu pereł, jak również wytwarzanych z nich kosmetyków.

Po trzech dniach w Pekinie i jego okolicach udaliśmy się na południe kraju do Suzhou. Trasę 1200 km pokonaliśmy w 5 godzin szybką chińską koleją. Miasteczko liczy około 5 milionów mieszkańców i nazywane jest „Wenecją Wschodu”, ponieważ znajduje się w nim sieć 24 kanałów wodnych, w tym Wielki Kanał, który przyczynił się do rozwoju Jedwabnego

Szlaku. Miasto zaczęło przyciągać wielu moźnych, którzy zakładali swoje domy, a przy nich eleganckie ogrody. Ogromne wrażenie wywarł na mnie Ogród Mistrza Sieci.

Z ogrodu udaliśmy się do fabryki jedwabiu. Przedstawiono nam pełny cykl jego produkcji, począwszy od hodowli jedwabnika.

Następnym punktem podróży był Szanghaj. Jest on jednym z największych miast świata i najludniejszym w Chinach - liczy około 30 milionów mieszkańców. Jest najpotężniejszym chińskim centrum gospodarczym i finansowym, a także najszybciej rozwijającym się miastem. Ma jedną z najdłuższych linii metra na świecie i najdłuższą linię kolei magnetycznej Maglev. Pociąg pokonuje odległość 30 km w ciągu niespełna 8 minut i osiąga najwyższą prędkość 431 km/h, co zapiera dech w piersiach.

Finansowa dzielnica Pudong ma futurystyczną architekturę, w szybkim tempie rosna tu wieżowce ścigające się o miano najwyższych na świecie. Wśród nich góruje 457-metrowa wieża telewizyjna Oriental oraz Shanghai World Financial Center (492 m). Tuż obok wykańczony jest kolejny drapacz chmur Shanghai Tower, który ma wysokość 632 m.

Kolejną atrakcją był wjazd na platformę widokową SWFC, która znajduje się na setnym piętrze. Z tej perspektywy miasto przypomina mrowisko wieżowców, ciągnące się po horyzont, poprzecinane pajęczyną autostrad. Widok z góry jest niesamowity.

Panoramę chińskiego Wall Street można podziwiać z nadbrzeżnej promenady – Bundu. Zdjęcia z tego miejsca stanowią wizytówkę miasta. Kilka kroków dalej ciągnie się Nanjing Road – najdroższy deptak Szanghaju ociekający luksusem apartamentów i gigantycznych domów handlowych. Warte zobaczenia są nie tylko nowoczesne budowle, ale także buddyjskie świątynie i soczysta zieleń miejskich ogrodów.

Szanghaj to miasto kolorowe i bogate – spełnienie marzeń o chińskiej potędze, gdzie nowoczesność ściera się z tradycją.

Z Szanghaju udaliśmy się samolotem do Guilin. Po trzygodzinnym locie dotarliśmy na miejsce, gdzie czekały na nas kolejne atrakcje. Zobaczyliśmy Jaskinię Trzciniowego Fletu z pięknymi formami skalnymi. Mogliśmy zaobserwować znajdujący się tam spektakularny świat stalaktytów i stalagmitów, powstałych dzięki erozji skalnej.

Następną atrakcją było Wzgórze Trąby Słoniowej – wizytówka Guilin. Nazwa wywodzi się od kształtu wzgórze, które przypomina słonia pijącego wodę.

Po zwiedzeniu Guilin wyruszyliśmy w podróż do Yangshuo. Miasteczko położone jest w malowniczej okolicy, pełnej baśniowych gór, tak zwanych mogot. Krajobraz tworzy sielankowy nastrój stykający się z gwarem Starego Miasta. Miejsce to posiada bogatą historię i jest chętnie odwiedzane przez turystów. Unikalna mieszanka kultur sprawia, że Yangshuo jest miastem kosmopolitycznym.

Bardzo miłym wspomnieniem z pobytu w Chinach jest rejs po rzece Li. Pomiędzy zatłoczonym Guilin a turystycznym Yangshuo kursują łodzie, z których można podziwiać

bujne podzwrotnikowe krajobrazy. Widok pasących się bawołów oraz pracujących rybaków, w połączeniu z fantastycznymi krajobrazami tworzy urokliwy sielankowy obraz. Latem w prowincji Guangxi, przez którą płynie Li, panuje nieznośny tropikalny skwar. Wieczorem, gdy rzeką płyną tratwy z kormoranami używanymi do połowu ryb, spadek temperatury jest niewielki, a bezlitosna wilgotność powietrza nie pozwala oddychać.

Kolejnym punktem wycieczki był Kanton, miasto zwane również Guangzhou. Przykładem nowoczesnej budowl, będącej arcydziełem współczesnej architektury, jest bez wątpienia zwiedzana przez nas biblioteka miejska, oddana do użytku w czerwcu 2013 r. Usytuowana jest nad brzegiem Rzeki Perłowej i stanowi ośmiokondygnacyjny budynek wyglądający jak gigantyczny stos książek. Jej powierzchnia to prawie 100 000 m², a wewnątrz przypomina ogromne centrum handlowe. Biblioteka jest bardzo przyjazna dla czytelników. Ogromne zasoby składające się z około 4 milionów woluminów są łatwo dostępne. Placówka posiada też zbiory prasy zagranicznej oraz literatury anglojęzycznej. W bibliotece znajduje się oddział dla osób niewidomych i słabowidzących, które mogą korzystać z około 4 tysięcy książek w alfabecie Braille'a. System biblioteczny ma technologię automatycznego sortowania RFID, co ułatwia sprawną pracę na terenie obiektu. Biblioteka w Kantonie liczy około 4000 miejsc i 500 komputerów. Jest ona nie tylko zbiorem książek, ale także miejscem wielu wydarzeń kulturalnych, m.in. wystaw sztuki.

Hongkong – widok z Alei Gwiazd na Wzgórze Wiktorii, 2015 r.

Następnym odwiedzanym przez nas miejscem było Makau. Stanowi ono enklawę mającą odrębny system prawny, administracyjny, gospodarczy i monetarny. Historyczne centrum miasta przypomina, że miejsce to było kiedyś kolonią portugalską. W 2005 r. wpisane zostało na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO. Makau kojarzy się głównie z tętniącymi życiem

nocnymi uliczkami i ogromną ilością kasyn. Jedno z nich, które udało nam się odwiedzić, zbudowane na wzór włoskiej Wenecji, zdumiewało swoim przepychem.

Końcówką część wyjazdu do Chin stanowiło zwiedzanie Hongkongu. Miasto było swego czasu brytyjską kolonią, jednak zwrócone zostało Chinom w 1997 r., pod warunkiem utrzymania przez kolejne 50 lat panującego wcześniej ustroju politycznego i gospodarczego. Hongkong to charakterystyczny las wieżowców porażający swoją potęgą i nowoczesnością. Miejscem, które koniecznie trzeba odwiedzić jest Wzgórze Wiktorii, skąd rozpościera się piękna panorama miasta i portu. Ostatnią atrakcją w Chinach był rejs tradycyjną łodzią, tak zwanym sampanem, podczas którego mogliśmy podziwiać widoki fantastycznie oświetlonego miasta.

Wśród wielu ludzi panuje opinia, że Chiny nie są idealnym miejscem na wakacyjny wyjazd. Początkowo moje nastawienie również było dość sceptyczne. Po powrocie muszę jednak stwierdzić, że ilość atrakcji i niewyobrażalnie bajecznych krajobrazów w tym kraju jest tak ogromna, że z pewnością każdy znajdzie tam coś dla siebie.

DKK z Czwórki w Budapeszcie

*Świat jest książką i Ci, którzy nie podróżują,
czytają tylko jedną stronę.*

św. Augustyn

Wrzesień jest doskonałym miesiącem do podróżowania. Jest jeszcze ciepło i słonecznie, co sprzyja różnorodnym formom wypoczynku. Członkinie Sekcji Emerytów i Rencistów ZNP zaplanowały w dniach 2-4.09.2015 r. wycieczkę autokarową do stolicy Węgier. Sporo pań z tej Sekcji należy do działającego obecnie przy Filii nr 4 Dyskusyjnego Klubu Książki, którego jestem moderatorem. Z chęcią przyjąłam ich zaproszenie do wspólnego zwiedzania Budapesztu.

Na miejsce zajechaliśmy o poranku. Mocne słońce zaglądające w okna autokaru zmusiło do otwarcia oczu nawet najbardziej opornych wycieczkowiczów. Mimo nocy spędzonej w samochodzie, wszyscy ochoczo ruszyliśmy na spotkanie z węgierską historią.

Stolica Węgier, położona nad Dunajem, powstała w latach 1872-73 z trzech połączonych ze sobą miast: Budy, Óbuda i Pesztu. Każda z tych dzielnic ma inny charakter. Buda to zbiorowisko wspaniałych budowli, archaicznych strzelistych dachów i ogromnych pomników wzniesionych na niedostępnych masywach górskich. Peszt jest bardziej zatłoczony, ale weselszy. Jest to miejsce, w którym podejmuje się decyzje, działa, sprzedaje i kupuje. Natomiast Óbuda to najstarsza część stolicy Węgier. Wyrosła w miejscu osady wojskowej powstałej w okresie Cesarstwa Rzymskiego. Dzięki temu na jej terenie można obejrzeć ruiny rzymskie, w tym pozostałości amfiteatru.

Zwiedzanie rozpoczęliśmy od Pesztu i usytuowanego w tej dzielnicy Parku Miejskiego, po węgiersku zwanego Városliget.

Jest to miejsce, które przyciąga mieszkańców i turystów nie tylko terenami zielonymi, ale także wieloma atrakcjami. Na szczególną uwagę zasługuje zamek Vajdahunyad, nawiązujący architekturą do budowli o tej samej nazwie znajdującej się w Siedmiogrodzie. Składa się z zespołu budynków charakteryzujących się połączeniem trzech stylów: romańskiego, gotyckiego i renesansowo-barokowego. Do elementów romańskich należą między innymi: kaplica z Ják, często wybierana przez pary jako miejsce ślubów, kruzganek, wieża tortur, kamienny most z figurami lwów i brama mostowa. Gotycki charakter nadają budowli wieża zamkowa Nje Boisia, kaplica rodu Zápolya i fasada katedry.

Elementy architektury renesansu i baroku posiada m.in. 50-metrowa Wieża Niemiecka. W neobarokowej części mieści się obecnie Muzeum Rolnictwa, które jest jednym z największych muzeów tego typu w Europie.

Nieopodal zamku znajduje się staw, który wykorzystywany jest do sportów wodnych, a zimą służy jako lodowisko.

W parku można obejrzeć wiele pomników ku czci osób zasłużonych dla kultury węgierskiej, m.in. posąg Anonymusa, węgierskiego kronikarza i królewskiego notariusza z czasów średniowiecza. Według legendy, każdy kto dotknie jego pióra, posiadzie nieustającą wenę twórczą. Znajduje się tu również polonicum – odsłonięty w 1977 r. pomnik generała Józefa Wysockiego z napisem: *Ku pamięci Józefa Wysockiego (1809-1874), generała wojsk polskich, który w latach 1848-49, jako dowódca Legionu Polskiego, walczył o wolność Węgier.*

Po zwiedzeniu obiektów na terenie przepięknego, cudownie zielonego parku udaliśmy się na jeden z najważniejszych i największych placów w mieście. Ogrom Placu Bohaterów, nazywanego też Placem Milenijnym lub Tysiąclecia, zrobił na nas niesamowite wrażenie.

W centralnym miejscu placu wznosi się Pomnik Tysiąclecia w kształcie 36-metrowej kolumny z archaniołem Gabrielem na szczycie, trzymającym w jednej ręce koronę św. Stefana, a w drugiej krzyż. Według legendy miał się on ukazać pierwszemu węgierskiemu królowi, któremu polecił przyjąć koronę oraz nawrócić Węgrów na wiarę katolicką. Na cokole kolumny stoją posągi jeźdźców – przywódcy plemion Madziarów księcia Árpáda oraz jego sześciu wodzów, którzy przywiedli swoje plemiona na tereny dzisiejszej Niecei Podkarpackiej.

Przed kolumną znajduje się pomnik węgierskich żołnierzy poległych w czasie dwóch wojen światowych. Tutaj pełniona jest warta honorowa. Po obu stronach pomnika dostrzec można półkoliste kolumnady z posągami ważnych postaci z historii Węgier. Umieszczone u góry fryzy przedstawiają przełomowe wydarzenia z życia tego kraju.

Przy placu wznoszą się budynki Muzeum Sztuk Pięknych oraz Pałacu Ekspozycji. Można tu oglądać zbiory egipskie, antyczne i współczesne. W muzeum mieści się też biblioteka.

Kolejnym etapem wycieczki był przejazd Promenadą Naddunajską. W czasie drogi zachwycaliśmy się zapierającymi dech widokami, podziwialiśmy rzekę wraz z przerzuconymi przez nią licznymi mostami i oglądaliśmy usytuowane wzdłuż niej wspaniałe zabytki.

Jedną z ciekawostek Budapesztu jest króciutka kolejka Sikló. Łączy ona Wzgórze Zamkowe i Stare Miasto z placem Clark Adám tér, położonym przy wjeździe na Most Łańcuchowy. Została zbudowana za czasów Cesarstwa Austro-Węgierskiego, ok. 1870 r., aby zatrudnieni na dworze królewskim robotnicy nie tracili czasu na codzienne wspinanie się do pracy. W czasie II wojny światowej kolejka mocno ucierpiała i przez długi czas nie decydowano się na jej odbudowę. Dopiero w 1978 r. opracowano społeczny projekt jej renowacji. Inauguracyjny kurs kolejki odbył się 4 czerwca 1986 r. Obecne wagoniki Sikló stanowią dokładną jej rekonstrukcję. Noszą imiona Margit i Gellért. Kolejka kursuje codziennie, ale aby

przejechać się nią, należy stanąć w gigantycznym ogonku po bilet. Jest to ogromna atrakcja dla turystów, toteż nie brakuje chętnych i wytrwałych.

Dotarliśmy do kolejnego, wspaniałego miejsca z punktem widokowym na cały Budapeszt. Było to Wzgórze Gellerta - jedno z kilku, na których usytuowane jest miasto. Wzniesienie, położone na urwistych dolomitowych skałach, zostało wpisane na listę dziedzictwa UNESCO. To charakterystyczny punkt, z którego rozciąga się fantastyczny widok. Na szczyt prowadzą liczne alejki parkowe i schodki. W dawnych czasach góra uważana była za miejsce zgromadzeń czarownic. Swą nazwę zawdzięcza biskupowi Gellértowi, który jak głosi legenda, na rozkaz króla Stefana ochrzcił pogańskich Madziarów. Po śmierci królewskiego protektora mściwi poganie zamknęli go w beczce i zrzucili ze skały. Na wzgórzu znajduje się pomnik poświęcony Gellértowi. Obok niego są jeszcze inne – jeden ukazuje św. Jerzego walczącego ze smokiem, drugi zaś mężczyznę trzymającego w dłoni pochodnię. Kolejny posąg, wysoki na 14 m, umieszczony jest na 26-metrowym postumencie. Przedstawia kobietę z uniesionymi rękoma, w których trzyma gałązkę palmową – symbol pokoju i zwycięstwa. Jest to Pomnik Wolności, który został wzniesiony po II wojnie światowej.

Widok ze szczytu Wzgórza Gellerta jest oszałamiający. To jedno z miejsc, które należy koniecznie zobaczyć będąc w Budapeszcie. Z wysokości 235 m można podziwiać mosty, zakola Dunaju, monumentalne budowle, a także Wzgórza Budańskie i przedmieścia Pesztu. Przy okazji można też delektować się kawą w jednej z kameralnych kawiarenek.

Ruszyliśmy na dalsze zwiedzanie miasta. Przed nami Wzgórze Zamkowe – najstarsza część Budapesztu, która zachowała swój pierwotny wygląd. Na liczącym blisko 1,5 km długości wzniesieniu porozrzucane są budowle o niebagatelnej dla Węgrów wartości.

Najbardziej reprezentacyjną częścią budańskiego kompleksu zamkowego jest Pałac Królewski, przekształcony w XX wieku w centrum kultury stolicy Węgier. W czterech oddziałach pałacu mieszczą się ekspozycje Galerii Narodowej, w piątym – Muzeum Historii, a w szóstym – Książnica Narodowa.

Węgierska Biblioteka Narodowa powstała w 1802 r. z inicjatywy hrabiego Ferencza Széchény'ego. Posiada wszystkie książki wydane drukiem na Węgrzech. Oprócz tego jest tam ekspozycja składająca się z trzech części. Są to: Rękodzielnictwo – odwzorowano tu wystrój pierwotnej biblioteki, można też zobaczyć dawne maszyny drukarskie i narzędzia do oprawy książek, Pałac Budziński, gdzie znajdują się książki z całego świata oraz Muzeum Historii Biblioteki.

Obiektem wzbudzającym ogromne zainteresowanie turystów na Wzgórzu Zamkowym jest niezwykle efektowna Fontanna Macieja z 1904 r., która porównywana jest do wspaniałej rzymskiej Fontanny di Trevi.

Niedaleko Zamku Królewskiego usytuowany jest Pałac Sandorów (Sandor Palota), który od 2003 r. jest siedzibą prezydenta Węgier. Odbywają się tu uroczyste zmiany warty.

W drodze do Pałacu Prezydenckiego minęliśmy pomnik Turula, mitycznego ptaka – symbolu Węgier. Według legendy, dał on początek Álmosowi, ojcu Árpáda, który sprowadził Madziarów na tereny współczesnego państwa.

Podczas spaceru po Wzgórzu Zamkowym przewodnik pokazał nam lokal o zagadkowej nazwie „Ruszwurm”. Okazało się, że jest to jedna z najstarszych cukierni w mieście, założona w 1827 r. Smakołyki Vilmosa Ruszwurma cieszyły się w XIX w. ogromnym popytem wśród bogatych mieszkańców. Jedną z bywalczyń cukierni była sama cesarzowa Sissi. Niewielkie wnętrze nawiązuje do czasów Cesarstwa Austriackiego. Obecnie to bardzo popularna atrakcja turystyczna, stąd niełatwo tam o wolny stolik.

Centralnym punktem Wzgórza Zamkowego jest Plac Trójcy Świętej i znajdujący się na nim kościół Macieja. Jest to jedna z najważniejszych świątyń na Węgrzech i miejsce koronacji węgierskich królów. Jego „koronkowa” konstrukcja i barwne dachówki już z daleka przyciągają wzrok. Na placu wznosi się kolumna morowa z XVIII w., ufundowana jako wotum przez mieszkańców, którym udało się przetrwać epidemię cholery.

Na tyłach kościoła Macieja znajdują się budowle o baśniowym wręcz wyglądzie. Są to: neoromańska Baszta Rybacka oraz zespół wieżyczek różnej wielkości i kształtów połączonych arkadami i schodkami. Z wież i tarasów Baszty rozciąga się przepiękny widok na Dunaj i miasto.

Następnym etapem naszego zwiedzania była dzielnica Peszt z jej najbardziej charakterystycznym budynkiem. Piękny ażurowy gmach to Országház, czyli węgierski Parlament. Jest jednym z najstarszych i najpiękniejszych gmachów państwowych w Europie. Budowa parlamentu rozpoczęła się w 1885 r. i trwała 17 lat. Budynek ma 268 m długości i 123 m szerokości. W środkowej części gmachu znajduje się kopuła o wysokości 96 m, od której rozchodzą się dwa symetryczne skrzydła. Na zewnętrznych ścianach gmachu widnieją liczne herby królów i książąt. W 691 pomieszczeniach mieszczą się prawie wszystkie instytucje rządowe. Sale ozdobione są herbami władców oraz motywami patriotycznymi związanymi z historią Węgier. Jest tu przechowywana Korona Świętego Stefana.

Nieopodal Parlamentu, na małym żelaznym mostku zwraca uwagę postać mężczyzny w kapeluszu. Jest to pomnik Imre Nagy’ego, przywódcy i bohatera powstania z 1956 r.

Podczas przechadzki ulicami Budapesztu zobaczyliśmy inny intrygujący pomnik. Była to postać amerykańskiego prezydenta, Ronalda Reagana, zmierzającego wolnym krokiem w kierunku ambasady USA.

Następne miejsce to pomnik upamiętniający ofiary niemieckiej okupacji na Węgrzech. Wzniesiony został w lipcu 2014 r. na budapeszteńskim placu Szabadság.

Spacer ulicami miasta zakończyliśmy przy Bazylice św. Stefana – największej świątyni Budapesztu, której zarys odpowiada formie greckiego krzyża. Poświęcona jest pierwszemu węgierskiemu królowi. Znajduje się tutaj jedna z ważniejszych węgierskich relikwii – zmumifikowana dłoń świętego.

Wieczorem czekała nas jeszcze jedna atrakcja. Była to węgierska kolacja regionalna połączona z muzyką i pokazem lokalnych tańców i zabaw.

W trakcie degustacji tradycyjnej zupy gulaszowej z kociołka i wielu innych węgierskich przysmaków rozpoczęły się folklorystyczne występy. Oczarowały nas żywiołowe tańce i barwne regionalne stroje.

Zmęczeni, ale w wyśmienitych humorach udaliśmy się na nocleg. Po pełnym wrażeniu należał nam się solidny odpoczynek.

Następny dzień rozpoczęliśmy rejsem po Dunaju. W czasie przejażdżki statkiem mogliśmy na nowo podziwiać przepiękne zabytki usytuowane wzdłuż rzeki. Mieliśmy też okazję przyjrzeć się mijanym mostom. Wśród dziesięciu budapeszteńskich mostów, dwa są kolejowe, a po ośmiu można poruszać się pieszo bądź autem. Most Łańcuchowy, zdobiony czterema kamiennymi posągami lwów, jest najpiękniejszym mostem na Dunaju. Inne, zasługujące na szczególną uwagę, to Most Wolności, Most Elżbiety i Most Małgorzaty. Ostatni z nich prowadzi na wyspę o tej samej nazwie, która jest jednym z najbardziej popularnych terenów rekreacyjnych w mieście.

Rejs po Dunaju, 2015 r.

Po pełnym wrażeniu rejsie udaliśmy się w urocze miejsce o ciekawie brzmiącej nazwie – Szentendre. Jest to małe, ale niezwykle malownicze miasteczko, położone nad Dunajem, około 20 km od Budapesztu. Jego nazwa pochodzi od kościoła św. Andrzeja (Szentendre), który wzniesiony został w najwyższym punkcie osady. Najśłynniejszą atrakcją miasta jest Muzeum Marcepanu. W muzealnym sklepiku można kupić marcepanowe słodkości.

Z zaślem opuściliśmy tak urzekające miejsce. Kolejnym celem naszej podróży był Wyszehrad. Znajduje się tam niesamowity punkt z widokiem na zakola Dunaju.

Ostatnim węgierskim punktem naszej podróży był Ostrzyhom (węg. Esztergom), jedno z najstarszych miast założone w 960 r. przez księcia Gejzę, który w miejscu dawnej rzymskiej strażnicy granicznej Strigonium ustanowił pierwszą stolicę Węgier. Miały tu miejsce chrzest i koronacja św. Stefana, a także narodziny św. Kingi i jej siostry bł. Jolanty. Ostrzyhom jest stolicą arcybiskupią prymasów Węgier. Nazywany jest także „węgierskim Watykanem”.

Pożegnaliśmy z żalem węgierską ziemię wjeżdżając na Most Przyjaźni. Jest to graniczny most drogowy na Dunaju o długości 509 m. Łączy ze sobą dwa miasta, Štúrovo na Słowacji i Ostrzyhom na Węgrzech.

I tak zostawiliśmy za sobą przepiękne Węgry i przez równie piękną Słowację wyruszyliśmy do Polski.

Po stronie słowackiej powitało nas miasteczko z polskimi tradycjami. Štúrovo, do 1948 r. Parkany, to miejsce dwóch bitew stoczonych przez Jana III Sobieskiego z Turkami w 1683 r. Znajduje się tutaj pomnik polskiego króla, odsłonięty w 325. rocznicę bitwy.

Przez całą drogę powrotną do Polski podziwialiśmy wspaniałe górskie widoki. To Słowackie Tatry towarzyszyły nam w dalszej podróży.

Po wrześnieowej eskapadzie pozostały już tylko miłe wspomnienia. Myślę, że każdy z wycieczkowiczów z sentymentem do nich wraca i łudzę się, że podobnie jak ja, marzy o kolejnej podróży. Mnie urzekło piękno węgierskiej stolicy. Budapeszt to miasto, do którego z chęcią wrócę, aby poznawać nowe miejsca i cieszyć się ich urokiem.

Z ŻAŁOBNEJ KARTY

Krzysztof Małys
(10.08.1978 - 08.04.2017)

8 kwietnia 2017 r., po ciężkiej chorobie zmarł nasz Kolega Krzysztof Małys.

Bibliotekarz, zagorzały fan historycznego odtwórstwa, „kopalnia wiedzy” o różnych epokach. Człowiek o niespożytej energii i oryginalnym poczuciu humoru. Przyjaciel, który nigdy nie żałował pomocy potrzebującym. Osobowość, człowiek wyjątkowy. Rozmowy z nim prawie nigdy nie miały końca. Fotograf – amator, który potrafił uchwycić to, co najważniejsze, a niedostrzegalne dla innych.

Krzysztofie,

„zbyt szybko doszedłeś do tej bramy, za którą nie ma innych dróg”.

Katarzyna Iwańska

PRACOWNICY MBP W KIELCACH

Wykaz działów i filii MBP, styczeń 2017 r.

MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA W KIELCACH

25-406 Kielce, ul. M.Konopnickiej 5

41 362 70 13; 41 368 54 09

fax 41 362 61 15

e-mail: biblioteka@mbp.kielce.pl

www.mbp.kielce.pl

DYREKTOR

Andrzej Maćkowski

41 362 70 13

andrzej.mackowski@mbp.kielce.pl

ZASTĘPCA DYREKTORA

Bożena Iwan, starszy kustosz

41 368 54 09

bozena.iwan@mbp.kielce.pl

GLÓWNY KSIĘGOWY

Urszula Sochanek

41 362 70 13

urszula.sochanek@mbp.kielce.pl

DZIAŁ GROMADZENIA, OPRACOWANIA I UDOSTĘPNIANIA ZBIORÓW

41 368 54 09

kierownik Anna Szalkowska, starszy kustosz

anna.szalkowska@mbp.kielce.pl

Joanna Binkowska-Słoń, starszy kustosz, specjalista ds. gromadzenia i opracowania zbiorów
gromadzenie@mbp.kielce.pl

Barbara Nawierska, kustosz, specjalista ds. udostępniania zbiorów

barbara.nawierska@mbp.kielce.pl

DZIAŁ INFORMATYZACJI I AUTOMATYZACJI

41 368 54 09

kierownik Marek Maksymiuk

informatyk@mbp.kielce.pl

Artur Piwko, specjalista ds. informatyzacji i automatyzacji

artur.piwko@mbp.kielce.pl

Renata Sztandera, starszy kustosz, specjalista ds. informatyzacji i automatyzacji

renata.sztandera@mbp.kielce.pl

DZIAŁ KSIĘGOWOŚCI

41 362 70 13

Iwona Ramańczek, główny specjalista ds. księgowo-płacowych

Aneta Adamiec, księgowa

DZIAŁ ADMINISTRACJI

41 362 70 13

kierownik Józef Andrzej Sobczyk

andrzej.sobczyk@mbp.kielce.pl

Anna Lasa, specjalista ds. kadr i administracji

biblioteka@mbp.kielce.pl

Andrzej Mazurczak, mistrz

Pracownicy gospodarczy:

Teresa Bednarska

Grażyna Cudzik

Krystyna Kot

Urszula Kowalczyk

Renata Malaga

Joanna Pawelec

Mieczysława Róg

Małgorzata Sitek

Zofia Toporek

Edyta Trzebińska

Marianna Trzebińska

FILIA NR 1

25-711 Kielce, ul. Karczówkowska 20 (os. Jagiellońskie); 41 345 59 73

filia1@mbp.kielce.pl

kierownik Bożena Naporowska, starszy kustosz

Bożena Ptak, starszy bibliotekarz

Małgorzata Szydźiak, kustosz

FILIA NR 2

25-750 Kielce, ul. Krzemionkowa 1 (os. Podkarczówka); 41 345 26 38

filia2@mbp.kielce.pl

kierownik Ewa Sobczyńska-Niebudek, starszy kustosz

Monika Kuzia, starszy kustosz

Aneta Szcześniak, starszy bibliotekarz

Stella Ślefarska, starszy bibliotekarz

FILIA NR 3

25-606 Kielce, ul. Jagiellońska 36 (os. Czarnów); 41 345 23 01

filia3@mbp.kielce.pl

kierownik Barbara Muszyńska, starszy kustosz

Bożena Gorajska, starszy bibliotekarz

Anna Kopczyńska, starszy bibliotekarz

FILIA NR 4

25-651 Kielce, ul. Górnicza 64 (Herby); 41 344 33 14

filia4@mbp.kielce.pl

kierownik Renata Kajdan, starszy kustosz

Agata Rutkowska, bibliotekarz

Justyna Stefańska, starszy bibliotekarz

FILIA NR 5

25-547 Kielce, ul. Warszawska 147 (os. Uroczysko); 41 331 22 78

filia5@mbp.kielce.pl

kierownik Agata Zając, starszy kustosz

Agnieszka Bajerczak, kustosz

Dorota Biskupska, starszy kustosz

Edyta Figarska, kustosz

Beata Goc, kustosz

Tomasz Kasprowicz, starszy bibliotekarz

FILIA NR 6

25-255 Kielce, ul. Wikaryjska 2 (Domaszowice); 889089729

filia6@mbp.kielce.pl

kierownik Krystyna Lewandowska, starszy bibliotekarz

FILIA NR 8

25-150 Kielce, os. Barwinek 31; 41 361 47 26

filia8@mbp.kielce.pl

kierownik Barbara Ząbek, starszy kustosz

Jadwiga Kieś-Kozak, starszy kustosz

Edyta Pedrycz, starszy kustosz

FILIA NR 9

25-525 Kielce, ul. Okrzei 9 (centrum); 41 343 16 10

filia9@mbp.kielce.pl

kierownik Dorota Adamus, kustosz

Jolanta Grudzień, starszy kustosz, pracownik Zakładowej Składnicy Akt

Beata Chrzęszczyk, starszy bibliotekarz

Alicja Kosmala, starszy kustosz

Aneta Rakowska, starszy kustosz

Aldona Zielińska, starszy kustosz

FILIA NR 10

25-406 Kielce, ul. M.Konopnickiej 5 (os.Bocianek); 41 331 66 46

filia10@mbp.kielce.pl

kierownik Mariola Kamyk, starszy kustosz

Ewelina Iwan, kustosz

Iwona Łysek-Sobiesińska, starszy kustosz

Iwona Majewska, starszy kustosz

FILIA NR 11

25-432 Kielce, ul. J.Nowaka-Jeziorańskiego 53 (os. Świętokrzyskie); 41 331 83 46

filia11@mbp.kielce.pl

kierownik Beata Kamińska, starszy kustosz

Anna Libudziec, starszy bibliotekarz

Bożena Mazurczak, kustosz

Elżbieta Szczygieł, starszy kustosz

Dorota Wawrynowicz, starszy bibliotekarz

FILIA NR 12

25-358 Kielce, ul. Zagórska 60 (os. XXV-lecia); 41 344 36 71

filia12@mbp.kielce.pl

kierownik Edyta Bafia, starszy kustosz

Robert Ciulek, kustosz

Elżbieta Kubicka, starszy kustosz

Joanna Nowakowska, starszy bibliotekarz

Iwona Ozga, starszy bibliotekarz

Barbara Tomaszewska, starszy bibliotekarz

FILIA NR 13

25-628 Kielce, ul. Naruszewicza 25 (os. Pod Dalnią); 41 335 88 21

filia13@mbp.kielce.pl

kierownik Katarzyna Iwańska, starszy kustosz

Elżbieta Marciszewska, starszy kustosz

Marzena Woźniak, starszy bibliotekarz

